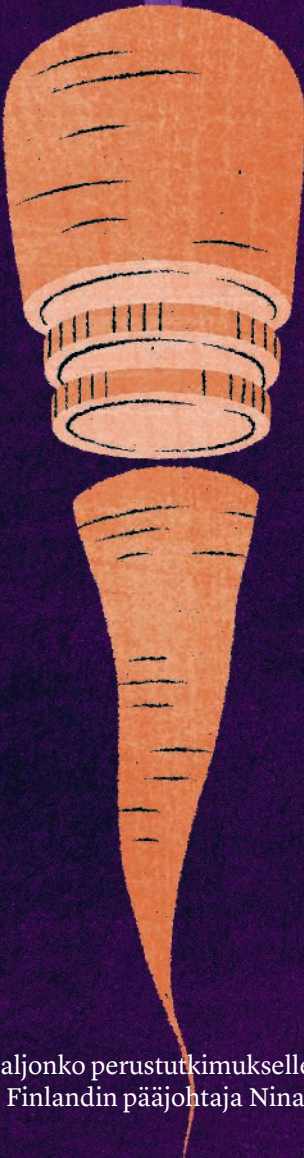

Acatiimi

PROFESSORIEN, TIETEENTEKIJÖIDEN JA YLIOPISTOJEN OPETUSALAN LEHTI

NRO 4/2023

Articles
in English
acatiimi.fi

Miten rahat jaetaan?

Korkeakoulujen
rahoitusmallia
uudistetaan vuosille
2025–2028, mutta
mihin suuntaan?
Liitot toivovat
vakautta.

Hallitusohjelma Paljonko perustutkimukselle? / **Essee** Lihavuus ja lihavuuden stigma
Henkilö Business Finlandin pääjohtaja Nina Kopola / **Työhyvinvointi** Mentorointi

Apurahansaaja

Tiesithän, että
voit saada eläke- ja
tapaturmavakuutuksen
vähintään 4 kuukautta
kestävän tieteen tai
taiteen apurahatyösi
ajaksi?

Tarkista
kuulutko
Mela-turvan
piiriin
mela.fi/
apurahansaajat

Ota Mela-turva!

Ota yhteyttä

vakuutus@mela.fi • asiakaspalvelu 029 435 2650 • mela.fi

SANTERI PALVIAINEN

puheenjohtaja, Yliopistojen opetusalan liitto YLL

Über Geld spricht man nicht, Geld hat man

Otsikon saksankielinen, perinteinen sananlasku ”Rahasta ei puhuta, rahaa omistetaan” pätee suomalaisissa yliopistoissa harvinaisen heikosti. Rahasta puhutaan auliisti. Yleensä puhe on ennen kaikkea sen vähyydestä, uhkaavasta tulevasta vähyydestä tai sen käytön byrokraattisesta vaikeudesta. Tunnelin päässä on säkipimeä mieron tie, jos ei tehdä sitä kuuluisaa jotain. Tähän kohtaan voi syöttää kunkin yliopiston, tiedekunnan, laitoksen tai yksikön taikasanan, joka mielellään on rahaa tuottavaa tulosta ja joka korjaa vajeen.

Tulosorientoitunut rahoitusmalli on suomalainen erikoisuus kansainvälisessä katsannossa. Merkittävä osa yliopistojen rahoituksesta tulee suoritetuista tutkinnoista, tutkimuksen tuotoksista ja strategisten painopisteiden toimenpiteistä.

Uusi rahoitusmalli kaudelle 2025–2028 on parhaillaan valmisteilla. Muuttuvatko indikaattorit jälleen?

Tulos eli valmistunut tutkinto tai artikkeli ei vielä itsessään kerro laadusta tai vaikuttavuudesta. Tutkintohan on yliopiston leimaama paperi (tai, no, nykyään digitaalinen sertifikaatti)

siitä, että määrättyt opinnot on suoritettu. Suorituksen laadusta määrällinen indikaattori ei kerro.

Tuntuu, että ”opetuksen laatu” on keskustelu, joka on jäänyt toissa vuosikymmenelle. Viime vuosikymmenen tehokkuusmittarit (55 opintopistettä vuodessa suorittaneet opiskelijat, tulosneuvotteluissa sovitut alempien ja ylempien korkeakoulututkintojen määrät ym.)

ovat korvanneet keskustelun laadukkaasta koulutuksesta. Implisiittisesti taustalla on ajatus, että opetus on laadukasta, jos kiintiön mukainen määrä opiskelijoita valmistuu.

Maailma on muuttunut siinäkin, että yliopisto-opetuksessakin laatu ja pedagogiikka ovat enemmän

keskiössä kuin hyvän aikaa sitten päätyneellä vuosisadalla. Pedagogisesti mielekkäillä perusteilla annetun opetuksen arvostus on kasvamassa aiempaan verrattuna. Maailma muuttuu hitaasti, ja yliopistoyhteisössä on varmasti edelleen jäseniä, jotka eivät koe syvällistä yhteyttä korkeimman opetuksen antamiseen. Nyt yliopistoilla onkin paikka lähteä aktiivisesti tukemaan opetus- ja tutkimushenkilökunnan pedagogista kouluttautumista. ▲

Tulosorientoitunut rahoitusmalli on suomalainen erikoisuus kansainvälisessä katsannossa.

ARTIKKELIT

8 ● Teema

Tehostamisen tie käyty loppuun?

Minkä mittareiden pohjalta korkea-koulujen rahoitusta tulisi jakaa?

20 ● Essee

Lihavuus ja lihavuuden stigma

Lihavuudesta on tullut kaikkialla läsnä oleva ilmiö.

32 ● Henkilö

Yhdessä ongelmia ratkomaan

Business Finlandin pääjohtaja Nina Kopola kaipaa tutkimuksen ja liiketoiminnan vahvempaa yhteistyötä.

38 ● Lisää rahaa ja opetusta

Uusi hallitusohjelma lupaa lisärahoitusta yliopistoille.

44 ● Työhyvinvointi

Mentoroinnin monet hyödyt

Vaikutukset näkyvät yksilön lisäksi työyhteisössä ja verkostoissa.

48 ● Tutkijat opettamassa

Panostukset yliopistopedagogiikkaan vaihtelevat, vaikka sen tärkeys tunnustetaan.

54 Kysy asiantuntijalta

Mitä akateeminen asiantuntija hyötyy LinkedInistä?

”Suomalaiset yritykset eivät innovoi yhtä radikaalisti kuin ulkomaiset verrokkinsa.”

NINA KOPOLA

VAKIOT

- 3 ● ● **Pääkirjoitus**
Santeri Palviainen
- 6 **Oivallus**
Nina Hahtela
- 7 **Keskustelua**
- 16 **Gallup**
Mitä liittosi odottaa hallitukselta?
- 17 **Nyt**
- 27 ● ● **Kolumni**
Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala
- 28 **Kiperä kysymys**
Kuultavana eduskunnassa – mitä siellä tapahtuu ja kuka kutsutaan?
- 30 **Maaialmalta**
- 42 **Fakta**
Tieteentekijöiden monipuoliset tehtävät
- 52 **Inspiraatio**
Miten luonnossa liikkuminen auttaa ajattelutyössä?
- 55 **Liittojen yhteystiedot**

● In English ● På svenska Acatiimi.fi

Acatiimi

PROFESSORIEN, TIETEENTEKIJÖIDEN JA
YLIOPISTOJEN OPETUSALAN LEHTI

ILMESTYISPÄIVÄ 4/2023

21.9.2023

26. VUOSIKERTA

painos 11 500 kpl

VERKKOVERSIO

acatiimi.fi

JULKAISIJAT

Professoriliitto ry, Tieteentekijät ry,
Yliopistojen opetusalan liitto YLL ry

PÄÄTOIMITTAJA

Eeva Ylitalo
eeva.ylitalo@otava.fi

TOIMITUS

Otavamedia Oy

TOIMITUSNEUVOSTO

Leena Kurkinen (Professoriliitto), Johanna
Moisio (Tieteentekijät), Siiri Nousiainen
(Tieteentekijät), Santeri Palviainen (YLL),
Juha Rouvinen (Professoriliitto) ja
Outi Ylitapio-Mäntylä (YLL)

PAINOPAIKKA

Punamusta

ISSN

1455-1608

ILMOITUKSET

Pirunyrkki Oy, Kari Kettunen,
puh. 0400 185 853,
kari.kettunen@pirunyrkki.fi

ILMOITUSHINNASTO

1/1 Takakansi 4-väri 1 110 €, 1/1 muut sivut
4-väri 950 €, 1/2 4-väri 740 €,
aukeama 4-väri 1 320 €

MEDIAKORTTI

acatiimi.fi/mediakortti

PALAUTE

palaute@acatiimi.fi

OSOITTEENMUUTOKSET

Ilmoita osoitteenmuutoksesta omaan
liittoon.

Oivallus

Työpaikkakulttuuri on kilpailuvaltti

Hyvinvoiva henkilöstö saa aikaan tuloksia ja vetää puoleensa uusia osaajia.

”**H**yvä työpaikkakulttuuri tukee tutkitusti henkilöstön hyvinvointia ja tuloksentekoa. Kun omassa yksikössä on avoin ja arvostava ilmapiiri, maine kiirii ja työntekijöiden sekä opiskelijoiden kiinnostus herää. Yliopistojen kannattaakin tehdä työpaikkakulttuurista kilpailuvaltti.

Työpaikkakulttuuri ilmenee työntekijän lähiympäristössä, kuten tiimissä tai yksikössä. Kulttuuri liittyy muun muassa vuorovaikutukseen, auttamiseen, arvostukseen, työn määrään ja välineisiin sekä päätöksentekoon, ja sen toimivuutta voi pohtia kysymysten avulla.

Tervehditäänkö sinua, kun menet aamulla töihin? Jos pyydät apua kollegalta, saatko sitä, vaikka kilpailisitte keskenänne tutkijoina? Jos teet virheen, sallivatko muut sen? Arvostavatko kollegat työtäsi? Onko sinulla sopiva määrä töitä ja työvälineet, joiden avulla työnteke sujuu? Käsitelläänkö kehittämisehdotuksia ruohonjuuritasolla ja tehdäänkö siellä arjen päätöksiä, vai tapahtuuko päätöksenteko kaukana arjesta?

Toimivan työpaikkakulttuurin taustalla on jaettu käsitys siitä, että jokainen, ei vain esihenkilö, vaikuttaa kulttuuriin omalla toiminnallaan. Jokainen myös sitoutuu tähän. Esihenkilön tehtäväksi jää varmistaa, että henkilöstön hyvinvointi on tavoite, jota mitataan.” ▲

NINA HAHTELA

Työ: aloittanut hiljattain työmarkkinapolitiikan erityisasiantuntijana Tieteentekijöissä

Koulutus: terveystieteiden tohtori TtT, sairaanhoitaja (AMK)

Erikoisalut: työpaikkakulttuuri ja henkilöstön hyvinvointi

Keskustelua

Kuka saa puhua yliopistojen äänellä?

UUROSIA SITTEN olimme perheeni kanssa muuttamassa yliopistokampukselle Saudi-Arabiaan. Upouuden yliopiston verkkosivut kertoivat jotakin, mutta arvokkain minulle oli amerikkalaisen tutkijan käsivaralta kuvaama kännykkävideo, jossa esiteltiin työsuhteasunto sisältä. Kun vielä suomalainen edeltämuuttaja lähetti valokuvan juuri sen rivitaloasunnon julkisivusta, jossa tulimme asumaan, tuntui turvalliselta lähteä matkaan.

Yliopistoissa on ollut paljon kuhinaa organisaation "virallisen" äänen ja toisaalta moniäänisyyden ja -ilmeisyyden välillä. Töräyksiä on tullut vaikkapa yliopistojen brändityössä.

Minusta on selvää, että yliopiston maine rakentuu kaikissa kohtaamisissa, joita yliopistolaisilla on päivittäin. Opetuksen ja tutkimuksen laatu, julkaisut ja hankeconsortiot, yhteistyösuhteet ja tapahtumat sekä arjen välähdykset rakentavat mielikuvaa yliopistosta. Kun viestintäyksikkö tai -tiimi suunnittelee työtään, sisältö rakentuu tiiviisti tämän todellisuuden varaan.

Hybridissä mediaympäristössä jokainen ihminen on potentiaalinen media. Voimme organisaationa tehdä videon, joka saa muutaman sata katsojaa. Samaan aikaan YouTubeissa pakistanimaisen opiskelijan kuvaama kävelykiertokampuksella kerää 10 000 katsojaa.

Emme pysy perässä, mitä organisaatiostamme kerrotaan Wikipediassa tai mitä meistä väitetään somessa ja keskustelupalstoilla. Yksittäisen aktivistin mielipide yliopistosta on helposti kiehtovampi kuin johdon kanta. Poliittisimmissä kiistoissa väännetään siitä, mikä ryhmä tai toimielin on "aitoa yliopistoa".

Yliopistossa kukaan ja varsinkaan viestintäyksikkö ei omista organisaation ääntä, mutta voimme tehdä siitä selkeämmän. Helpotamme yliopistolaisten työtä tarjoamalla käyttöön yhteiset työvälineet, kuten visuaalisen ilmeen. Rosoisen autenttisuuden ohella on tärkeää, että jossain on tunnistettavissa myös varmistettu ja oikea tieto, jonka ajantasaisuudesta joku vastaa.

On tärkeää katsoa ja eritellä, mistä puhumme, uutisoimme ja kerromme. Yliopistot ovat ainutlaatuisia yhteisöjä monine äänineen ja rakenteineen. Siitä rakentuu omaleimaisuus, jota haluamme näyttää.

**ELINA MATTILA-NIEMI,
OULUN YLIOPISTON VIESTINTÄPÄÄLLIKKÖ**

X Professoriliitto
@ ProfLiitto ·

21. elokuu. Miten yliopistot ja tutkimuslaitokset voisivat paremmin organisoida professorikunnan työtä, Professoriliiton järjestöpäällikkö Raija Pyykkö pohtii Professoriblogissa.

X Tieteentekijät
@ Tieteentek ·

15. elokuu. Tutkijoihin ja heidän työhönsä kohdistuu yhä enemmän häirintää ja uhkailua etenkin sosiaalisessa mediassa, mikä vaarantaa perustuslain turvaaman tutkimuksen vapauden. Myös Tieteentekijät kannattaa maalittamisen kriminalisointia. @AkavaRy

X Hanna Tanskanen
@TanskanenHanna

17 elokuu. Millä opetuksen arvostusta vahvistetaan?
- pedagogisten opintojen pakollisuus
- opettajien urapolut
- tuki pedagogisen osaamisen ja tutkimuksen kehittämiseen

KESKUSTELUA-PALSTALLA

julkaistaan tiiviitä mielipiteitä ja kommentteja. Toimitus editoi tekstejä.

IN ENGLISH
acatiimi.fi

Teema
RAHOITUS

Tehostamisen tie käyty loppuun?

Korkeakoulujen rahoitusmalleja uudistetaan parhaillaan vuosille 2025–2028. Suomalainen malli perustuu poikkeuksellisen vahvasti mitattaviin tuloksiin. Yliopistolaisten liitot toivovat vakaampaa rahoitusta.

TERHI HAUTAMÄKI

OUTI KAINIEMI

Yliopistot saivat vuonna 2010 yliopistolaissa laajan autonomian. Vastineeksi niitä haluttiin ohjata yhteiskuntaa hyödyttävään toimintaan: tuottamaan suoritteita, kuten tutkintoja, opintopisteitä ja julkaisuja, ja hankkimaan ulkoista rahoitusta. Vaikka tavoitteena oli kannustaa korkeakouluja profiloitumaan, malli on johtanut samankaltaistumiseen. Se kannustaa korkeakouluja kilpailuun yhteistyön sijaan.

Rahoitusmallia on uudistettu sopimuskausittain. Tällä hetkellä opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä valmistelee ehdotuksensa vuosille 2025–2028. Mukana on muun muassa ministeriön, korkeakoulujen ja korkeakouluhenkilöstön liittojen edustajia.

Suomalainen korkeakoulujen rahoitusmalli on poikkeuksellisen tulosperusteinen. Tämän totesi myös kesäkuussa julkaistu kansainvälinen arviointi, jonka toteuttivat ministeriön tilauksesta Technopolis ja 4Front.

Yliopistojen valtionrahoituksesta 76 prosenttia ja ammattikorkeakoulujen 95 prosenttia perustuu mitattaviin suoritteisiin. Kansainvälinen arviointi totesi, että mallia pidetään yleisellä tasolla toimivana ja läpinäkyvänä. Tuloksia painottava malli katsoo kuitenkin taaksepäin ja tulee ylläpitäneeksi nykytilaa.

RAHOITUSMALLI EI KANNUSTA UUSIIN AVAUKSIIN

Venäjän kielen ja kulttuurin professori **Mika Lähteenmäki** Jyväskylän yliopistosta toimii Professoriliiton edustajana rahoitusmallityöryhmässä. Hänen mukaansa mallin ongelma on se, että aiemmin tehty sanelee mahdollisuudet toimia tulevaisuudessa.

”Rahoitusmalli kannustaa jatkamaan asioita, joista on ennenkin palkittu, mutta ei anna vastaavalla tavalla kannustimia uudenlaisiin avauksiin.”

Kun painotetaan tiettyjen vuosien tulosta, niissä voi olla yliopistosta riippumattomia heilahteluja. Korona-aika on hyvä esimerkki. On pohdittava, mitä oikeastaan on syytä mitata.

”Joillakin koulutusaloilla työmarkkinat imevät opiskelijat kolmen opiskeluvuoden jälkeen, ja gradu jää tekemättä. Jos tavoitteena on tuottaa yhteiskunnan tarvitsemia osaajia, olemme onnistuneet älyttömän hyvin. Jos tavoitteena on tuottaa tutkintoja, olemme epäonnistuneet totaalisesti. Nämä ovat isoja periaatteellisia kysymyksiä: mitä meidän odotetaan tuottavan?”

Professoriliitto haluaisi suurentaa perusrahoituksen osuutta. Ennustettava rahoitus antaisi mahdollisuuden kehittämiseen, uusiin avauksiin ja ihmisten vakinaistamiseen. Vahvan tulosohjauksen sijaan voitaisiin luottaa korkeakouluihin: ne osaavat määritellä, mikä on järkevää resurssien käyttöä tässä ajassa ja paikassa.

”Jos yritetään miettiä, mikä edistää tiedettä ja mihin rahat kannattaa suunnata, pystyvätkö tähän paremmin vastaamaan yliopiston ammattitutkijat vai ministeriön virkamiehet? On selvää, että veronmaksajien rahoilla pitää toimia vastuullisesti. Kysymys on siitä, voidaanko luottaa tutkijoiden asiantuntemukseen ja integriteettiin: siihen, että he pyrkivät vilpittömästi edistämään tiedettä ja kehittämään yhteiskuntaa.”

Technopoliksen raportinkin mukaan tehostamisen polku on käyty loppuun.

”Jos opiskelijoiden sisäänottoa kasvatetaan, se on myös resursoitava. Varmaan kaikki, jotka tuntevat korkeakouluympäristöä, tietävät, että tehostaminen näkyy jaksamisongelmina. Nii-

Yliopistot ovat tehostaneet toimintaansa annetuilla mittareilla, mutta nämä mittaavat puutteellisesti yliopistotyön lisäarvoa yhteiskunnalle.

hin pitää suhtautua vakavasti”, professori Mika Lähteenmäki sanoo.

NOLLASUMMAPELI ESTÄÄ ERIKOISTUMISTA

Helsingin yliopiston mikrotalousteorian professorin **Hannu Vartiaisen** mielestä rahoitusmalleissa on valuvika. Yliopistot ovat tehostaneet toimintaansa annetuilla mittareilla, mutta nämä mittaavat puutteellisesti yliopistotyön lisäarvoa yhteiskunnalle: sivistystä, tieteen edistämistä ja valvutuneiden kansalaisten kouluttamista.

Pahimmillaan määrälliset tavoitteet ovat ristiriidassa laadun kanssa. Lisäksi malli palkitsee enemmän toimintaansa parantavia kuin valmiiksi tehokkaita. Yliopistouudistuksen oli tarkoitus edistää työnjakoa ja yliopistojen erikoistumista. Nollasummapelin vuoksi näin ei tapahdu.

”Jotkin alat ovat kaikille tuottoisampia kuin toiset. Siksi kaikkien kannattaa pyrkiä tuottosammille aloille”, Vartiainen sanoo.

Tieteenalojen julkaisukäytännöt ovat erilaisia, minkä vuoksi tietyt alat näyttävät ”tehottomampina” kuin toiset: humanistiset alat vähemmän tuottavina kuin lääketiede ja tekniikan alat. Toisaalta ministeriön tutkintotavoitteet sementtoivat tieteenalajaon, mikä estää vinoutumisen.

”Kannustimet ovat vääränlaisia ja kannustavat tekemään väärää asioita, mutta onneksi yliopistoilla ei olekaan autonomiaa. Tämä on paradoksaalinen mekanismi, mutta se estää tekemästä todella huonoja asioita”, Vartiainen summaa.

Vartiainenkin kannattaa perusrahoituksen lisäämistä. Rakenteelliseen ongelmaan hän näkee ratkaisuksi jälleen paradoksaalisesti ministeriön aktiivisemman otteen. Jos rahoitus ei kannusta työnjakoon tai yhteistyöhön, ministeriön täytyy koordinoita näitä.

”Koko yliopistouudistuksen idea oli autonomia. Nykyinen rahoitusmalli on kuitenkin sen verran ongelmallinen, että tämä olisi helppo tapa ratkaista vinoumia.”

Vartiainen pitää itsestään selvänä, että yliopistolaisten toimintaa ohjataan jonkinlaisella rahoitusmallilla.

”Ei ole pöllömpi ajatus, että yliopistoissa ei saa tehdä mitään vain. Täytyy tuottaa yhteiskunnalle tarpeellisia asioita, mikä ei ole aina juuri sitä, mikä minusta on mielenkiintoista.”

MITTARIT VALUVAT TYÖNTEKIJÖILLE

Ministeriö on todennut, että malli on tarkoitettu vain rahanjakoon korkeakouluille. Se on kuitenkin valunut tiedekuntiin, laitoksiin ja tutkijoiden ja opettajien työhön.

Määrälliset tavoitteet saattavat ajaa myös ”peliliikkeisiin”, kuten tinkimään suoritusvaatimuksista.

”Pahimmillaan yksittäisen tutkijan tai opettajan työhön heijastuu samoja määrällisiä mitareita, joita käytetään yliopistojen välisessä resurssien jaossa”, sanoo Tieteentekijöiden puheenjohtaja **Tero Karjalainen**, joka on myös mukana ministeriön asettamassa työryhmässä.

Korkeakouluhallinnon professori **Jussi Kivistö** Tampereen yliopistosta teki kollegoidensa kanssa Professoriliitolle pari vuotta sitten selvityksen yliopistojen sisäisistä rahoitusmalleista. Ministeriön mallia toteutetaan vahvasti myös yliopistojen sisällä. Siinä ei ole mitään yllättävää. Kivistön mielestä ministeriö väistää vastuuta, kun se sanoo, että rahoitusmallia ei ole tarkoitettu yliopistojen sisäiseen rahanjakoon. Jos yliopistot saavat rahaa tietynlaisesta julkaisemisesta, tietenkin se vaikuttaa niiden työhön, jotka tutkimustaan julkaisevat.

”Mikä toimija rakentaisi omat insentiivinsä toisin kuin rahat ulkoapäin jaetaan? Ministeriö pistää mittarin takapuoleen ja sanoo, että olkaa autonomisia. Ei se niin toimi”, Kivistö huomauttaa.

Tieteentekijät ja Professoriliitto julkaisivat vuonna 2019 ehdotuksen reilusta rahoitusmallista, jota Kivistö oli asiantuntijana laatimassa. Siinäkin on tutkinto- ja julkaisumittarit, mutta vähemmällä painolla. Niin sanotun vakausrahoituksen osuus on 20 prosenttia. Selvityksessä on myös indikaattorikori, josta yliopistot voivat poimia itselleen tärkeitä mitattavia

asioita. Se ohjaisi profiloitumiseen samankaltaistumisen sijaan.

AITOA PARANNUSTA VAI PELILIIKKEITÄ?

Kivistön mukaan tuore kansainvälinen arviointi ei pureutunut perimmäisiin kysymyksiin, joita olisi tärkeää selvittää. Onko toiminta tehostunut ja tuottavuus parantunut laatua uhkaamatta? Millaisilla konkreettisilla toimilla tuloksiin on pyritty?

”Jos tutkintomäärät nousevat, tapahtuuko se rahoitusmallin kannustavuuden takia? Onko yliopisto tehnyt sisäisiä toimia sen eteen vai onko rimaa alentamalla saatu määrää lisätyä?” Kivistö kysyy.

Opintoja voidaan nopeuttaa aidoilla toiminnoilla, kuten hyvällä opinto-ohjauksella ja kurssien järkevällä aikataulutuksella. Määrälliset tavoitteet saattavat kuitenkin ajaa myös ”peliliikkeisiin”, kuten tinkimään suoritusvaatimuksista. Kivistö on kovistellut ministeriötä siitä, onko Suomi niin erilainen kuin muut Euroopan maat, että tarvitsemme ”turboahdetun” rahoitusmallin.

”Mikä on se rajataso, jonka jälkeen ei enempää vauhtia irtoa yliopistojärjestelmästä, vaikka kuinka painaisi kaasua? Ei heillä ole siihen vastausta.”

Kivistön mukaan tutkinnon suorittamisaikaa parempi indikaattori olisi valmistumisaste. Se

Tulos, jonka perusteella rahoitus määräytyy, syntyy parhaillaan. Jos malliin tehdään isoja muutoksia, korkeakoulut eivät ehdi reagoida.

on liittojen julkaisemassa reilussa rahoitusmallissakin mukana.

Nykyinen rahoitusmalli on tutkimusvetoinen: raha tulee rahan luo. Kun yliopisto onnistuu hankkimaan ulkopuolista rahoitusta, se saa palkkioksi rahaa ministeriöltä. Kivistö pitää Jufo-järjestelmän painoarvoa erittäin poikkeuksellisenä. Vaikka vastuullisen arvioinnin periaatteiden mukaan sitä ei tule ulottaa rekrytointeihin ja palkkaukseen, osassa yliopistoja on saatu bonuksia Jufo 3 -julkaisuista.

”Jos näin merkittävä osa rahoituksesta kohdennetaan sen perusteella, minkä tyyppisissä lehdissä ja kirjasarjoissa julkaistaan, mennään aika syvälle tutkimuksen autonomiaan.”

KOHTI PITKÄJÄNTEISEMPÄÄ SUUNNITTELUA

On hyvä, että rahoitusmalleja uudistetaan säännöllisesti. Uudistamisessa on kuitenkin haasteita. Tulos, jonka perusteella rahoitus määräytyy, syntyy parhaillaan. Jos malliin tehdään isoja muutoksia seuraavalle kaudelle, korkeakoulut eivät ehdi reagoida. Korkeakoulujen henkilöstön liitot ovatkin nostaneet esiin, että muutokset tulisi valmistella nykyistä pitkäjänteisemmin.

”Isommat uudistukset voisivat ajoittua 2029 alkavaan sopimuskauten”, sanoo OAJ:n erityisasiantuntija **Hannele Louhelainen**.

”Prosenttimuutokset rahoitusmallissa koh-

televat eri korkeakouluja eri tavalla. Pienikin muutos voi olla yksittäiselle korkeakoululle tai koulutusosalalle merkittävä. Tässä ajassa on muutenkin muutoksia ja taloushaasteita, joten uudistuksilla ei tule tehdä sudenkuoppaa korkeakouluille.”

Louhelaisen mukaan on tärkeää, että korkeakoulujen autonomia vahvistuu, ohjaus selkeytyy ja rahoitusmalli huomioi myös laatua. Hän toivoo, että korkeakoulujen duaalimallia kunnioitetaan. Aloituspaiikkojen määrässä on oltava kansallisen tason kontrolli.

”Kaikilla tieteenaloilla ei ole samoja mahdollisuuksia hankkia ulkopuolista rahoitusta. Niillä on kuitenkin iso sivistyksellinen merkitys murroksellisessa ajassa. Rahoitusmallilla on tuettava niin korkeakoulujen kuin eri tieteenalojen kehitysmahdollisuuksia.”

KÄYTÄNNÖN TYÖ

KÄYNNISTYY SYKSYN AIKANA

Syyskuuhun mennessä työryhmä ei ollut tehnyt vielä konkreettisia ehdotuksia. Työryhmää keväällä vetänyt **Atte Jääskeläinen** mainitsi esityksessään lähtökohdaksi, että rahoitusmalli perustuu jatkossakin tulosperusteiseen rahoitukseen ja strategiarahoitukseen, mutta näiden suhdetta voidaan tarkastella.

Jääskeläinen mainitsi mahdollisia uudistuksia: tulosmittareita olisi tarkoitus vähentää. Myös Jufosta luopumista tutkitaan, jolloin tilal-

Teema

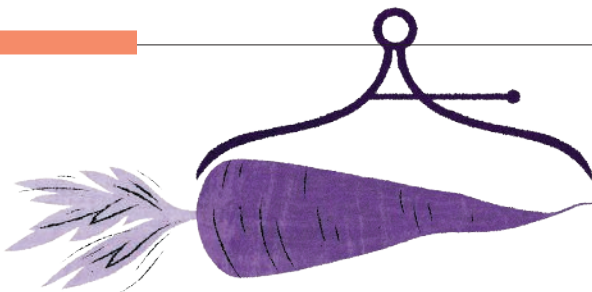
le tulisivat tutkimuksen volyyymiä kuvaavat ja akateemisen vaikuttavuuden ja laadun mittarit. OKM:n kansliapäällikkö **Anita Lehikoinen**, joka vetää työryhmää syksyn aikana, sanoo kuitenkin, että mitään reunaehtoja uudistuksille ei ole asetettu. Hallitusohjelman kirjauksia käsitellään: ne liittyvät tki-menojen nostotavoitteeseen, valmistumisaikoihin ja koulutuksen kasautumisen vähentämiseen.

Työryhmän tehtävänä on laatia ehdotukset 15. joulukuuta mennessä. Viimeksi malleja

uudistettiin vuonna 2019. Tuolloin indikaattoreiden osuuksia muutettiin, esimerkiksi suoritettujen tutkintojen painoarvoa nostettiin. Tuolloinkin työryhmässä oli yliopistolaisten edustus, Tieteentekijät ja OAJ jättivät eriävän mielipiteen.

”Tavoitteena on ottaa kaikki näkökulmat huomioon ja saada aikaan yhteinen ymmärrys. Mutta aina on erilaisia tavoitteita, joista jotkut siilautuvat pois. Syksyn aikana analysoimme muutostarpeita”, Lehikoinen sanoo. ▲

Näin korkeakouluja rahoitetaan

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ ohjaa ja valvoo korkeakoulujen toimintaa ja toimii niiden pääasiallisena rahoittajana. Ministeriö käy niiden kanssa sopimusneuvottelut nelivuotisen sopimuskauden alussa.

Neuvotteluissa sovitaan korkeakoululaitoksen yhteiset tavoitteet, korkeakoulukohtaiset toimenpiteet, korkeakoulun tehtävä, profiili, vahvuusalat ja uudet nousevat alat, tutkintotavoitteet sekä niiden perusteella kohdennettavat määrärahat.

Eduskunta päättää perusrahoituksesta vuosittain talousarvion yhteydessä. Lisäksi korkeakoulut saavat ulkopuolista rahoitusta Suomen Akatemialta, Business Finlandilta,

säätiöiltä, yrityksiltä, Euroopan unionilta ja muista lähteistä.

Ministeriö jakaa perusrahoituksen yliopistojen kesken pääosin opetuksen ja tutkimuksen suoritteiden perusteella ja ammatikorkeakoulujen kesken koulutuksen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan suoritteiden perusteella. Korkeakouluilla on lisäksi strategiaperusteinen rahoitusosuus. Rahoituksessa otetaan huomioon myös korkeakoulujen erityisiä valtakunnallisia tehtäviä. Korkeakoulut päättävät itse, miten ne kohdentavat rahoituksen korkeakoulun sisällä.

Lähde: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Mitä liittosi odottaa hallitukselta?

Kysyimme Professoriliitosta, YLL:stä ja Tieteentekijöiltä, millaisia odotuksia niillä on uudelle hallitukselle.

Tero Karjalainen
puheenjohtaja,
Tieteentekijät

TKI-RAHOITUKSEN

lisääntyminen luo positiivista odotusarvoa. Hallitusohjelmasta ei vielä käy ilmi, miten rahoitus kohdentuu. Nähtäväksi jää, miten ja millä resursseilla osaajien määrän lisääminen hoidetaan sekä mitä TKI-toiminnan kasvu edellyttää. Lisääntyvät opiskelija- ja väitöskirjatutkijoiden määrät vaativat kasvavaa opettaja- ja ohjaajaresursssia. Hallitusohjelman vuoksi voi olla myös haastavaa huolehtia koulutuksen veto-voimasta, etenkin ulkomailta tulevien opiskelijoiden ja tutkijoiden näkökulmasta. Hallitusohjelman toimeenpanossa jää siis vielä paljon ratkottavaa, jotta TKI-toiminnalle olisi jatkossa tekijät ja että nykyisiä tekijöitä ei kuormitettaisi entisestään esimerkiksi rahoitushankemupalla.

Mika Mattila
2. varapuheenjohtaja,
YLL

HALLITUSPUOLUEIDEN

vaalikampanjoissa luvattiin tulevalla kaudella koulutuksen erityissuojelua. Tämän soisi koskevan myös yliopistokoulutusta. Lisäksi tarvittaisiin pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta yliopistoille annettavaan rahoitukseen sekä realismia tutkinto- ja muiden tavoitteiden asettamiseen. Yliopistoindeksiin toivoisi niin ikään pysyvän voimassa tämänkin hallituskauden ajan, sillä sen leikkaaminen nykyisessä inflaatiotilanteessa olisi kohtalokasta yliopistojen taloudelle. Yliopistojen henkilöstö kaipaa edelleen myös työrauhaa turbulenteista koronavuosista palautumiseen. Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointiin olisi syytä kiinnittää enemmän huomiota.

Jukka "Jups" Heikkilä
puheenjohtaja,
Professoriliitto

ODOTAMME, että hallitus todella

käynnistää TKI-kehittämislain edellyttämän rahoituksen. Professoriliiton mielestä julkisen rahoituksen pitäisi siirtyä asteittain korkeatasoisen tutkimuksen perusrahoitukseen. Tutkintokoulutustavoitteiden nosto on vielä rahoittamatta, ja siinä resurssit ovat pitkälti samoja kuin TKI-ohjelmankin toteuttamisessa. Myös tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden maassa pysymiseen ja työllistymiseen liittyvät sisäiset ristiriitaisuudet tulee ratkaista.

Suomi kuuluu kärkimaihin tutkimuksen vapaudessa ja tutkitun tiedon hyödyntämisessä. Hallituksen tulee varjella tätä, kannustaa tekijänoikeuksien hyödyntämiseen ja investoida avoimen tieteen infrastruktuuriin.

Tenure track -mallia on tarpeen uudistaa

PROFESSORILIITON näkemyksen mukaan yliopistojen käytössä olevaa tenure track -rekrytointimallia tulee uudistaa. Liitto pitää tärkeänä, että tutkijanuralle luodaan kannustavia työsuhteita ja että professorien rekrytointikäytäntöjä kehitetään. Suoraan full-professoriksi tulee rekrytoida nykyistä enemmän.

Tarve uudistukseen nousee työtuomioistuimen kesäkuisesta tuomiosta, jonka mukaan Tampereen yliopisto toimi työsopimuslain mukaisesti nimittäessään henkilön viideksi vuodeksi apulaisprofessorin määräaikaiseen tenure track -tehtävään. Työtuomioistuimen päätöksen mukaan urapolkujärjestelmä voi yksittäistapauksissa muodostaa työsopimuslaissa tarkoitetun perustellun syyn solmia määräaikainen työsopimus. Työtuomioistuin totesi, että tenure trackia ei voi siten sellaisenaan pitää työsopimuslain vastaisena. Ratkaisevaa on tarkastella asiaa tapauskohtaisesti huomioiden alan erityistarpeet ja yliopistotyön erityispiirteet. Työtuomioistuin painotti, että määräaikaista työsopimusta ei saa solmia työsuhdeturvan kiertämiseksi.

Nykyinen tenure track -malli koostuu pääsääntöisesti kolmesta tasosta: assistant-professorit, associate-professorit ja full-professorit. Yliopistolaissa ei ole tällä hetkellä mainintaa tenure track -mallista.

TIA Professor -rahoituksen hakuaika käynnissä

HAKUAIKA TIA PROFESSOR

(Tandem Industry Academia Professor) -rahoitukseen päättyy 15. lokakuuta. Rahoituspäätökset ilmoitetaan joulukuussa. Toisen kerran käynnistyvä rahoitus on suunnattu yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa työskenteleville professoreille yrityksen kanssa toteutettavaa tutkimusta varten. Rahoituskausi on 12 kuukautta aikavälillä 1.1.2024–31.12.2026.

OIKAISU

Acatiimi 3/2023 Nyt-palstalla mainittiin Suomen Tiedeakatemia ja sen ihmisoikeuspalvelinto. Suomen Tiedeakatemia sijaan palkinnon jakoi Suomen Tiedeakatemia, joka on Suomalaisen Tiedeakatemia, Suomen Tiedeseuran ja kahden teknillisen akatemian yhteenliittymä.

Suomen Akatemia rahoittaa 153 uudistetun akatemiaturkijan tehtävää

SUOMEN AKATEMIA on myöntänyt uudistetun akatemiaturkijan tehtävän rahoituksen 153 henkilölle, mikä kattaa 15 prosenttia viime vuoden syksyn hakijoista. Uudistettu rahoitus oli ensimmäistä kertaa käytössä. Hakijoita oli yhteensä 1 018 kolmen eri toimikunnan alalta. Myönnetty rahoitussumma oli yhteensä yli 90 miljoonaa euroa, keskimäärin noin 589 000 euroa hanketta kohti.

Myös akatemiahankkeiden rahoitus kasvoi, ja se myönnettiin 18 prosentille arvioituista hankkeista. Rahoituksen osuus oli yhteensä lähes 120 miljoonaa euroa.

Tutkimuksen ylijohtaja **Riitta Majjalan** mukaan ensimmäinen uudistetun rahoitusmallin mukainen haku onnistui hyvin, ja hakemusten taso oli korkea. Toimikunnat painottivat rahoituspäätöksissään tutkimuksen tieteellistä laatua, tutkijoiden kansainvälisyyttä ja potentiaalia. Hakemuksiin kaivattiin tarkempia suunnitelmia hakijan urakehityksestä. Suomen Akatemia aikoo kehittää hakuohjeistusta saamansa palautteen pohjalta.

KUVAT ANNA ORAVAKANGAS JA KARI LIKONEN / STUDIO KARI

Webinaarisarja rahoitusmallista

PROFESSORILIITTO järjestää jäsenilleen Yliopistojen rahoitusmalli -webinaarisarjan loka-marraskuussa. Webinaarien ajankohdat ovat 4.10. (Yliopistojen rahoitus ja kannustimet), 11.10. (OKM:n korkeakoulujen ohjauksen ja rahoitusmallin arvioinnin keskeiset tulokset) ja 10.11. (Yliopistojen rahoitusmallin uudistaminen).

KUVA OTAVAMEDIA

Palkintoja

SUOMEN TIEDESEURAN vuosittainen E.J. Nyströmin palkinto on myönnetty huhtikuussa akatemia-professori **Katariina Salmela-Arolle** (Helsingin yliopisto). Palkinnon arvo on 30 000 euroa, ja se on tunnustus Salmela-Aron merkittävästä lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia käsittelevästä tutkimuksesta niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.

OAJ:n selvitys: Ammattikorkeakoulujen omistusvallan keskittymisessä on suuri riski

AMMATTIKORKEAKOULUJEN pääomistajat käyttävät aktiivisesti omistajaohjausta, joka perustuu usein niiden omiin intresseihin, toteaa OAJ:n teettämä selvitys. Järjestö esittää, että ammattikorkeakoulujen toiminnan tavoitteenasettelua ja ohjausta on avattava, selkeytettävä ja johdonmukaistettava. Tämä koskee sekä valtion että omistajaohjausta. Lisäksi omistajaohjaukselle on luotava periaatteet.

Selvityksen mukaan omistusvallan keskittymisessä on riski, ja pahimmillaan korkeakoulun johtaminen voi olla henkilösuhteista kiinni. Se voi myös kaventaa korkeakoulu yhteisön mahdollisuuksia

osallistua päätöksentekoon. Vuosina 2014–2015 tehty korkeakoulu-uudistus, jonka seurauksena ammattikorkeakoulut yhtiöitettiin, ajoi koulut hallinnollisesti sekavaan tilanteeseen. Ammattikorkeakoulujen omistajilla on suuri valta päättää ammattikorkeakoulun toiminnasta ja jopa rajoittaa tai pahimmassa tapauksessa estää niiden kehitys.

Ammattikorkeakoulujen hallintoa koskeva selvitys tehtiin OAJ:n valtuuston toiveesta. Sen tavoitteena oli muodostaa tilannekuva nykyisestä ammattikorkeakoulujen osakeyhtiömuotoisen hallintomallin ja siihen sisältyvien erilaisten omistajajärjestelyjen toimivuudesta. Selvitys valmistui kesäkuussa.

Tapahtumajärjestäjän unelma
Kokoukset - Koulutukset
Konferenssit - Juhlat
Monipuoliset palvelut järven rannalla
15 minuuttia lentokentältä, puoli tuntia Helsingin keskustasta

Kirkkotie 36, Tuusula
www.gustavelund.fi

G
GUSTAVELUND

09-273 7555
sales@gustavelund.fi

Lihavuus ja lihavuuden stigma

Lihavuus on ollut 2000-luvulla vilkkaan keskustelun ja kommentoinnin kohde Suomessa ja globaalisti. Lihavuus tuntuu olevan läsnä kaikkialla, olipa sitten kyse terveystietämisestä, koko kansan laihdutuskampanjoista tai uhkakuvilla pelottelevista otsikoista, pohtii liikuntasosiologian apulaisprofessori Hannele Harjunen.

HANNELE HARJUNEN

HANNELE HARJUNEN

Lihavuudesta on puhuttu terveyden näkökulmasta jo pitkään, mutta nykyisen kaltainen kaikkialla läsnä oleva ilmiö siitä on tullut vasta viime vuosikymmeninä. Ilmiö toden totta puhuttaa meitä, olipa puhe sitten lihavia ihmisiä hyväksikäyttävästä viihteestä, kuten television erilaisista kilpailaihdutus- ja muodonmuutosohjelmista, viime vuosina valtavirtaistuneesta kehopositiivisuusliikkeestä tai lihavuusaktivismista.

Lihavuuskeskustelun kiihtymiseen on vaikuttanut myös se, että tutkimuksessa ja julkisessa keskustelussa tapahtui 2000-luvun taitteessa kaksi merkittävää muutosta tai paradigman siirtymää. Yhtenä tärkeänä tekijänä olivat WHO:n julkistamat raportit, joissa lihavuus nostettiin yhdeksi merkittävimmistä

globaaleista terveysongelmista ja -uhista, joka vaati maailmanlaajuisia toimenpiteitä. Tämä käynnisti kiivaan keskustelun, tutkimuksen ja toiminnan aallon. Lihavuudesta alettiin puhua kulkutaudin tavoin maailmanlaajuisesti leviävänä tarttuvana sairautena.

Keskustelun vaihetta, joka sisälsi moraalisen paniikin piirteitä, on kutsuttu ”lihavuuspaniikiksi”.

Keskustelua alkoi pian hallita niin kutsuttu lihavuusepidemiadiskurssi. Lihavuuden sanottiin uhkaavan muun muassa kansantaloutta ja -terveyttä sekä maanpuolustuskyyä. Lihavia ihmisiä syytettiin niin ilmastomuutoksesta, öljykriisistä kuin maailman nälkäongelmasta. Lihavuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi käynnistettiin kansallisia toimintasuunnitelmia ja kampanjoita. Osa keinoista oli selvästi rankaisuluonteisia. Esimerkiksi Isossa-Britanniassa ihmisiä on uhattu sosiaalietuuksien menetyksillä tai lasten huostaanotolla. Keskustelun vaihetta, joka sisälsi moraalisen paniikin piirteitä, on kutsuttu ”lihavuuspaniikiksi”.

LAAJENTUVA TUTKIMUS

Toinen tärkeä muutos koskee itse lihavuustutkimusta. Lihavuustutkimustieto alkoi 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälistä alkaen laajentua myös sitä pitkään lähes yksin hallinneen lääketieteellisen kentän ulkopuolelle. Biomedikaalinen lihavuustutkimuksen näkökulma lihavuuteen on ollut kapea. Se on lähestynyt ilmiötä sairauden, sen hoidon ja terveysriskien kautta. Lihavat ihmiset näyttäytyvät tässä kehyksessä sairaina ja hoidettavina, toimenpiteiden kohteina.

Kuten nykyään ymmärretään, lihavuus ei ole, eikä ole koskaan ollut, vain lääketieteellinen tai terveyskysymys. Se on aina myös yhteiskunnallinen kysymys, jolla on sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset ulottuvuutensa. Lihavuuteen liittyy voimakas stigma, joka vaikuttaa negatiivisesti ihmisten kokemuksiin ja

kohteluun yhteiskunnassa. Lihavuus on aina myös intersektionaalinen kysymys. Esimerkiksi sukupuoli, ihonväri ja vammaisuus ovat ominaisuuksia, jotka kumuloivat toistensa vaikutuksia.

Lihavuus kytkeytyy siten muihin sosiaalista oikeudenmukaisuutta koskeviin kysymyksiin, kuten seksismiin, rasismiin ja ableismiin.

MONITIEEELLINEN TUTKIMUSKOHDE

Edellä mainitut yhteiskunnalliset ulottuvuudet olivat pitkään alitutkittuja ja -ymmärrettyjä. 1990-luvun loppupuolelle saakka merkittävä osuus lihavuutta koskevasta tiedosta jäi tieteellisen mielenkiinnon ulkopuolelle. Näitä olivat esimerkiksi lihavien ihmisten omakohdattaiset kokemukset tai lihavuuden stigman sosiaaliset seuraukset, niiden laajuus ja merkitys. Lihavuuden laaja-alaisempi tutkimus on yleistynyt 2000-luvulla. Nykyisin lihavuutta tutkitaan esimerkiksi yhteiskunta-, liikunta- ja oikeustieteiden sekä humanistisilla aloilla.

Eri oppialojen sisällä tapahtuvan tutkimuksen lisäksi kymmenen viime vuoden aikana on kehittynyt erityinen monitieteiseen lihavuuden tutkimukseen erikoistunut tieteenala, niin kutsuttu ”fat studies” tai joskus myös ”critical fat studies”. Se on saavuttanut jalansijaa eritoten angloamerikkalaisessa akateemisessa maailmassa. Huomattavaa on, että myös biomedikaalisen tutkimusperinteen sisällä on alkanut nousta esiin yhä enemmän perinteistä paradigmaa kriittisesti tarkastelevia ääniä, jotka hahmottavat lihavuuden monitahoisen luonteen.

Lihavuuteen liittyy voimakas stigma, joka vaikuttaa negatiivisesti ihmisten kokemuksiin ja kohteluun yhteiskunnassa. Lihavuus on aina myös intersektuaalinen kysymys.

LIHAVUUDEN STIGMA

Viime vuosina tutkimuksessa ja julkisessa keskustelussa on alettu puhua erityisesti lihavuuden stigmasta ja sen vaikutuksista. Stigmalla tarkoitetaan ihmistä tai ihmisryhmää sosiaalisesti hyvin negatiivisesti leimaavaa ominaisuutta. Lihavuuden on todettu olevan vahvasti leimaava ominaisuus, jolla voi olla yksilön kannalta hyvin vakavia seurauksia.

Lihavuuteen liitetty stigma on monikerroksinen. Lihavuus stigmatizoi yhtäältä normatiivisesta vartalon koosta poikkeavan ulkomuodon vuoksi, mutta myös siksi, että lihavuuteen, toisin sanoen lihaviin ihmisiin, yhdistetään stereotyyppisesti piirteitä, joita pidetään sosiaalisesti ja moraalisesti arveluttavina tai tuomittavina. Näitä ovat esimerkiksi laiskuus, passiivisuus ja itsekontrollittomuus.

Vähintään implisiittisesti oletetaan, että lihavuuden ja edellä mainittujen ominaisuuksien välillä on syy-seuraussuhde, eli että ih-

misestä tulee niiden vuoksi lihava. Yksilökeskeinen ja syyllistävä ajattelutapa on antanut pontta käsitykselle lihavuudesta henkilökohtaisena ongelmana, josta yksilön pitää yksin hankkiutua eroon. Sosiaaliset, taloudelliset ja poliittiset taustatekijät jäävät näin huomiotta.

Voidaan sanoa, että lihavuus stigmatizoi ihmisen moninkertaisesti, ja kaikki tasot ovat yhteydessä toisiinsa. Normalisoitu ja ”luonnollistettu” ennakkoluulo ja joskus suoranaisten lihavuusfobia ohjaa ja määrittelee usein suhdetta lihavuuteen ja lihaviin ihmisiin, olipa kyse yksilöistä tai instituutioista.

Näyttää siltä, että lihavuudesta on tullut entistäkin paheksuttavampi ominaisuus. Tähän on vaikuttanut 2000-luvulla vallitsevaksi yhteiskunnalliseksi ja kulttuuriseksi suuntaukseksi muotoutunut ajattelu, joka suuntautuu uusliberaalin tehokkuus-, suorittamis- ja mitauskeskeisen lähetymistavan myötä elämän intiimeille alueelle, kuten ruumiiseen ja ruu-
missuhteeseen.

Tapa puhua lihavuudesta ja painosta voi ylläpitää ja tuottaa lihavuuden stigmaa tai lieventää sitä. Sanoista muotoutuu käytäntöjä.

Esimerkiksi julkisessa keskustelussa lihavista ihmisistä on puhuttu tehottomina, tuottamattomina ja kansantaloudelle kalliina kansalaisina.

Lihavuusepidemiadiskurssi on luonteeltaan lääketieteellisen-moraalis-taloudellinen. Halussa kontrolloida ruumiin kokoa, olipa kyse yksilöstä tai yhteiskunnasta, ei ole kyse vain paremmasta terveydestä tai hyvinvoinnista, vaan myös siitä, mitä pidetään sosiaalisesti normaalina ulkomuotona, hyveellisenä tai hyväksyttävänä elämäntapana ja -toimintana.

LIHAVUUDEN STIGMAN SEURAUKSET

Lihavuuden stigman vaikutukset ovat laaja-alaiset, ja ne läpäisevät koko kulttuurimme. Lihavuusepidemiadiskurssi on entisestään vahvistanut stigmaa. Se on vaikuttanut merkittävästi käsityksiin lihavuudesta kysymyksenä ja suhtautumiseen lihaviin ihmisiin. Stigma ilmenee esimerkiksi ihmisiin kohdistuvina ennakkoluuloina, negatiivisina stereotyyppinä, epäasiallisena kohteluna, syrjintänä, kiusaamisena ja elämän läpäisevänä laihdutus-kulttuurina. Lihavat ihmiset kokevat stigman

vaikutukset kaikilla keskeisillä elämänalueilla, kuten esimerkiksi työelämässä, terveydenhuollossa, koulutuksessa, vapaa-ajan harrastuksissa ja sosiaalisissa suhteissa.

Etenkin lihavat naiset kokevat syrjintää työelämässä palkkauksessa, uralla etenemisessä ja rekrytoinnissa. Lihavat ihmiset kokevat usein saavansa epäasiallista ja ennakkoluuloista kohtelua terveydenhoidossa ja kokevat häirintää harrastaessaan liikuntaa julkisilla paikoilla.

Mediassa lihavuus ja etenkin sen eliminointi on keskeistä sisältöä. Koko perheen viihteenä ja hyvinvoinnin nimissä markkinoitua laihdutusohjelmat ovat tehokas tapa opastaa aina uusi sukupolvi lihavuuden kammon ja laihdutuskulttuurin pariin. Lihavuusfobisessa kulttuurissa ja yhteiskunnassa elävät ihmiset omaksuvat lihavuuteen kohdistuvan kriittisen arvionnin varhain.

On tärkeää tunnistaa, että lihavuuteen liittyvä nurja suhtautuminen ja negatiiviset asenteet eivät vaikuta vain lihaviin ihmisiin, vaan kaikkiin sen vaikutuspiirissä eläviin. Nykyisin jo päiväkotikäiset lapset suhtautuvat kriittisesti vartalonsa kokoon. Sama jatkuu

teini-iässä ja aikuisuudessa. Tutkimuksissa on havaittu, että lihavuuden stigma vaikuttaa sekä fyysiseen että henkiseen hyvinvointiin. Siihen liittyvät usein häpeän, syyllisyyden ja ahdistuksen tunteet, ja sillä on todettu olevan yhteys syömishäiriökäyttäytymiseen, liikkumisen välttelyyn sekä muihin terveysseuraamuksiin.

Monet terveysongelmista, jotka on usein yhdistetty lihavuuteen, voidaan liittää myös lihavuuden stigmaan. Tämä näyttäytyy päivittäisessä elämässä esimerkiksi kapeiden ulkonäkönormien tavoitteluna, ulkonäköpaineina, syömisestä tarkkailuna tai rajoitta-

misena, jatkuvana laihduttamisena tai itsensä mittaamisena sekä pakonomaisen liikkumisen muodossa.

KOHTI VASTUULLISEMPAA PUHETTA

Lihavuuden stigman laaja-alaisen negatiivisten vaikutusten vuoksi on tärkeää, että lihavuudesta puhutaan vastuullisesti ja kiinnitetään erityistä huomiota puhutavan ei-stigmatisoivuuteen.

Valtioneuvoston rahoittama Sydänliiton, Jyväskylän yliopiston ja Syömishäiriöliiton yhteinen kaksivuotinen hanke: *Kohti vastuullisempaa ja eettisempää painopuhetta ja -käytäntöjä*

GAALA TAI PROMOOTIO

KAUPUNGIN KOMEIMMAT TILAT

PIKKU-FINLANDIA
Töölönlahden rannalla
sales@finlandiatalo.fi
finlandiatalo.fi

 50
FINLANDIA
TALO HALL

Essee

päätyi tammikuussa 2023. Hankkeessa tarkasteltiin sekä stigmaa ylläpitäviä ja tuottavia yksilöllisiä ja rakenteellisia seikkoja että lihavuuden sen kohteiden kokemuksia. Tarkastelun kohteena olivat lihavuutta ja lihavia ihmisiä koskevat tiedot ja käytännöt, lihaviin ihmisten kohtelu, sosiaaliset tekijät, kuten syrjintä, moraalinen arviointi ja kulttuurinen lihavuusfobia. Erityisesti kiinnitettiin huomiota terveydenhoito- ja liikunta-alaan, mediaan ja päättäjiin sekä heidän ymmärrykseensä lihavuuden stigmasta.

On muistettava, että lihavuudesta ei voi puhua stigmatoiden ilman, että stigma siirtyy myös puheeseen lihavista ihmisistä. Tapa

puhua lihavuudesta ja painosta voi ylläpitää ja tuottaa lihavuuden stigmaa tai lieventää sitä. Sanoista muotoutuu käytäntöjä. ▲

HANNELE HARJUNEN on liikuntasosiologian apulaisprofessori liikunnan yhteiskuntatieteissä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa. Hän tutkii lihavuutta, sukupuolta ja ruumiin normeja.

Professoriliitto järjestää

YLIOPISTOJEN RAHOITUSMALLI -webinaarisarjan

[keskiviikko 4.10. klo 14-15](#)

Yliopistojen rahoitus ja kannustimet

Hannu Vartiainen, mikrotalousteorian professori, Helsingin yliopisto

[keskiviikko 11.10. klo 14-15](#)

OKM:n korkeakoulujen ohjauksen ja rahoitusmallin arvioinnin keskeiset tulokset

Anne-Mari Järvelin, Senior Consultant, Partner, 4Front Oy

[perjantai 10.11. klo 14-15](#)

Paneelikeskustelu:

Yliopistojen rahoitusmallin uudistaminen

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö, OKM

Jussi Kivistö, hallintotieteiden ja korkeakouluhallinnon professori, Tampereen yliopisto

Mika Lähteenmäki, venäjän kielen ja kulttuurin professori, OKM:n rahoitusmallityöryhmän jäsen, Jyväskylän yliopisto

Juontaja: Anna Lehmusvesi, toimittaja

Liiton jäsenet saavat webinaarilinkit sähköpostitse.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

SARI MULTALA
tiede- ja kulttuuriministeri

Hallitusohjelmasta vahva tuki tieteelle ja sen tekijöille

Pääministeri **Petteri Orpon** hallituksen lähtötilanne ei ole helppo. Julkinen talous on huonossa kunnossa, ja liian monet hyvinvointiyhteiskunnan keskeisistä palveluista eivät toimi. Koulutus- ja tiedepolitiikassa olemme niin ikään suurten kysymysten edessä. Jäämme jälkeen keskeisistä kilpailijamaistamme paitsi oppimistuloksissa myös yleisessä koulutustasossa ja TKI-investoinneissa.

Erittäin vaikeasta tilanteesta huolimatta olemme sitoutuneet suojelemaan koulutusjärjestelmää leikkauksilta. Pienenä, hieman syrjäisenäkin maana Suomella on vain harvoja valtteja käytössään. Onkin välttämätöntä, että panostamme siihen, mikä lisää yhteiskunnassamme hyvinvointia, kasvua ja osaamista sekä antaa ihmisille uusia näköaloja ja luottamusta tulevaan. Koulutus ja tiede ovat juuri näitä asioita.

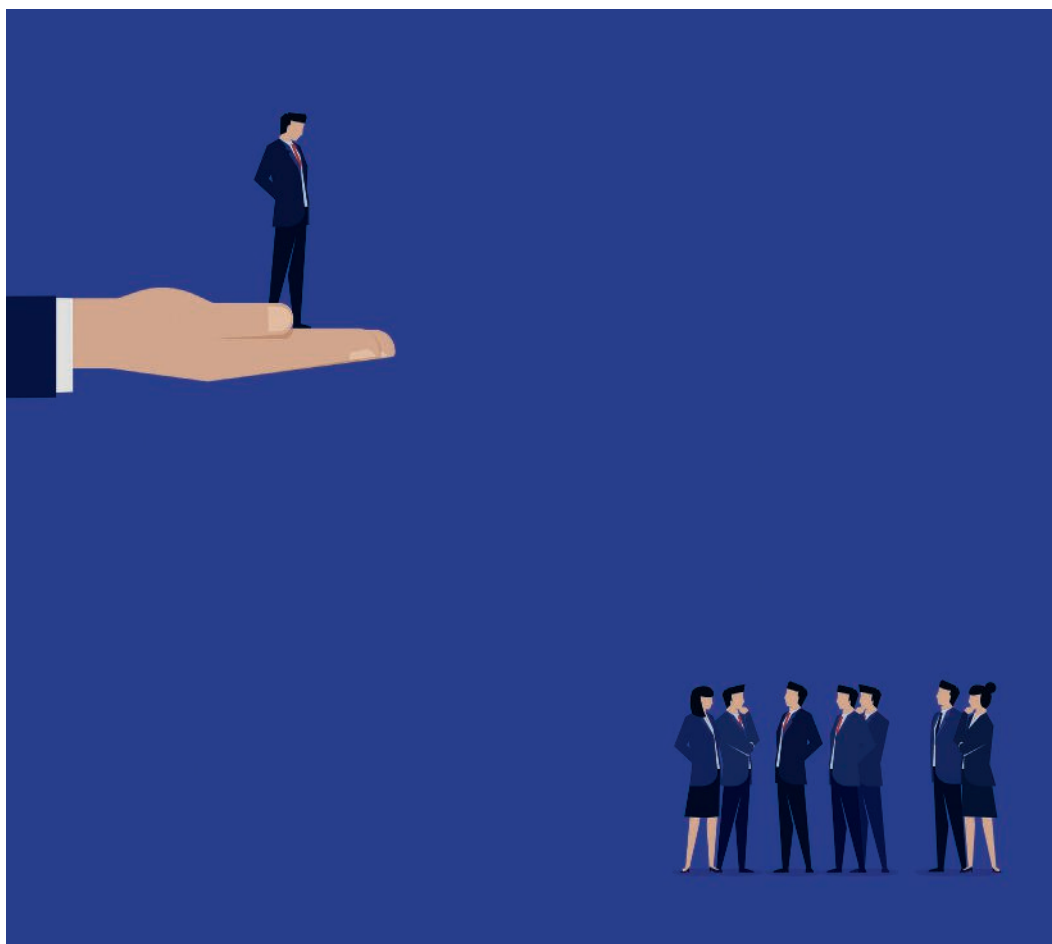
Vahvistamme varhaiskasvatusta ja peruskoulua sekä sitoudumme koulutustason nostamiseen. TKI-investointeja kasvatetaan parlamentaarisen työryhmän esitysten ja

TKI-rahoituslain tavoitteiden mukaisesti 280 miljoonalla eurolla vuosittain. Nämä historiallisen suuret investoinnit vahvistavat myös korkeakouluja ja tiedelaitoksia sekä parantavat tutkijoiden työn edellytyksiä.

**Jäämme
jälkeen
keskeisistä
kilpailijamaistamme
paitsi oppimistuloksissa
myös yleisessä
koulutustasossa ja TKI-investoinneissa.**

Hallitusohjelma sisältää myös vahvan kirjauksen TKI-osajien saatavuuden turvaamisesta. Tekijöitä tarvitaan lisää niin korkeakouluihin kuin yrityksiinkin, sillä ilman tutkijakoulutuksen saaneita osaajia emme pysty saavuttamaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalle asetettuja tavoitteita. Suomi tarvitsee lisää tohtoreita, alojensa huippuja meiltä ja maailmalta.

Olen luottavainen ja innoissani tiede- ja kulttuuriministerin tehtävästä. Odotan ja toivon aktiivista vuoropuhelua ja ajatustenvaihtoa tutkijoiden ja koko korkeakouluyhteisön edustajien kanssa. Hallituskausi on alkanut ikävissä merkeissä. Oma toiveeni on, että pääsemme syksyn alkaessa mahdollisimman pian töihin, toteuttamaan hallitusohjelmaa. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikassa on paljon tehtävänä. ▲

Kuultavana eduskunnassa

**Eduskunnassa kuullaan vuosittain lukuisia
asiantuntijoita. Kuulemiseen kannattaa
valmistautua huolella.**

TIINA HUOKUNA

ISTOCK

Millainen tilanne eduskunnassa kuuleminen on, Tieteentekijöiden liiton toiminnanjohtaja Johanna Moisio?

Johanna Moisio on käynyt eduskunnassa kuultavana kymmeniä kertoja – suuresta valiokunnasta valtiovarainvaliokunnan jaostoihin.

”Valiokuntaan kuultavaksi kutsutut asiantuntijat valitaan tarkoin kriteerein. Kutsuttavalla pitää olla kyseen asiaan paras asiantuntemus. Virkamiehet ovat keskeisiä kuultavia asian valmistelijoina. Sitä kautta kutsut ovat tulleet minullekin, koska olen kansanedustajille tuttu asiantuntija. Lisäksi tutkijoilla ja eduskunnalla on yhteinen Tutkas-verkosto, jonka avulla edustajat tutustuvat eri alojen tutkijoihin. Käytännössä lainsäädäntövalmisteluun täytyy vaikuttaa jo paljon ennen kuulemisia. Edustajien on pidettävä yhteyttä valmisteleviin virkamiehiin, päättäviin ministereihin ja kansanedustajiin.”

Moisiolla on vakiintuneet käytännöt, jotka auttavat kuulemistilanteessa.

”Kuultavan on hyvä tarkistaa kokouksen esityslista netistä ja olla tarvittaessa yhteydessä muihin kuultaviin etukäteen. On aina hyvä, jos oma puheenvuoro saa kannatusta tai pystyy kannattamaan toista puheenvuoroa. Se helpottaa edustajien työtä. Jokainen kuultava pitää viidestä kymmeneen minuuttia kestävän esityksen kirjallisen lausuntonsa pohjalta. Tämän jälkeen keskustellaan. Edustajien kysymyksille on myös varattu aikaa.”

Kuulemistilanne on luottamuksellinen. Kaikki se, mikä tapahtuu valiokunnissa, jää myös tilan seinien sisäpuolelle.

”Minulla on mukana lista valiokuntajäsenten nimistä ja heidän kasvokuvansa. Kirjoitan ylös kaikki kysymykset edustajittain. Kun kysymysosio alkaa, kysymykset tulevat peräkkäin, ja saan vain yhden vastausvuoron. Näin pystyn kattamaan kaikki vastaukset yhdessä

puheenvuorossa. Jos kuulemisen hoitaa hyvin, saa varmasti kutsun uudestaan. Myös kirjallinen lausunto on tärkeä, sillä monet kommenttimme ovat päätyneet sellaisenaan valiokunnan mietintöön.”

Miten kuulemiseen kannattaa valmistautua, emeritusprofessori Jukka Kekkonen?

Helsingin yliopiston oikeushistorian ja roomalaisen oikeuden emeritusprofessori **Jukka Kekkoselle** kuulemiset eduskunnassa ovat käyneet tutuksi vuosikymmeniä kestävän professoriuran aikana. Vaikka Kekkonen on käynyt kuultavana eduskunnassa useita kertoja, se on kuitenkin hänen arvionsa mukaan vain prosentin luokkaa hänen työajastaan.

”Kuultavaksi kutsutaan tunnettuja asiantuntijoita, joita voivat ehdottaa valiokunnan virkamiehet ja kansanedustajat. Tältä pohjalta muodostuu eri valiokuntien asiantuntijajoukko.”

Kuuleminen vaatii huolellista valmistautumista.

”Kirjoitan kirjallisen lausunnon mahdollisimman terävästi ja lyhyesti. Se ei saa olla pitkä teksti. Usein kuullaan muitakin asiantuntijoita, joten nostan muutaman pääpointin esiin.”

Minkä verran tutkijoita kuullaan?

Lainsäädäntötyössä eduskunnan valiokunnassa kuulluista asiantuntijoista noin kymmenen prosenttia on tutkijoita. Eniten tutkijoita on kuultu perustuslakivaliokunnassa. Tulevaisuusvaliokunnassa kuultavista asiantuntijoista neljännes on tieteentekijöitä.

Muissa valiokunnissa tutkijoiden kuulemisen osuus on selvästi vähäisempi.

Ministeriöiden virkamiehiä kuullaan eniten. Naisten osuus kuulluista on kolmannes. ▲

Lähde: jyu.fi - kuuleeko eduskunta tieteentekijöitä

Maailmalta

Australia haluaa vähentää poliitikkojen vaikutusvaltaa rahoitus-päätöksiin

AUSTRALIASSA käydään keskustelua Australian Research Councilin (ARC) prosessien hitaudesta, hakemusten pienestä hyväksymisprosentista sekä erityisesti poliitikkojen puuttumisesta veto-oikeudella eräisiin sen rahoituspäätöksiin. Näistä syistä Australian uusi hallitus käynnisti viime syksynä organisaatiota koskevan lainsäädännön arvioinnin, joka valmistui maaliskuun lopulla.

Australian Research Council on Australian keskeisimpiä tutkimus- ja rahoitus-organisaatioita, ja se myöntää vuosittain noin 500 miljoonaa euroa kilpailtua rahoitusta tieteelliseen perustutkimukseen (pois lukien lääketiede). Arviointiraportti sisältää kymmenen suositusta neuvoston toiminnan kehittämiseksi.

LÄHTEET: THE CONVERSATION (G.M. MCCARTHY), TRUSTING AUSTRALIA'S ABILITY: REVIEW OF THE AUSTRALIAN RESEARCH COUNCIL ACT 2001 -ARVIOINTI-RAPORTTI.

KUVA ISTOCK

KOONNUT JARMO KALLUNKI

Australiaan uusi pitkän aikavälin yliopistostrategia

REILU VUOSI SITTEn virkaansa astuneen Australian hallituksen opetusministeri **Jason Clare** käynnisti viime syksynä yliopistojärjestelmän arvioinnin, Australian Universities Accordin. Arvioinnin tehtävä on tuottaa kuluva vuoden loppuun mennessä yliopistolaitokselle pitkän aikavälin kehittämissuunnitelma. Edellinen vastaava arviointi, Bradley Review, tehtiin vuonna 2008. Accord-arviointi käsittelee muun muassa osaamistarpeisiin vastaamista, korkeakoulutuksen osallistumisastetta, saavutettavuutta, kansainvälisyyttä, laatua, hallintoa, rahoitusta ja korkeakoulutuksen yhteyksiä ammatilliseen koulutukseen.

Arvioinnin väliraportti esittää viittä välttämättä tarpeellista uudistusta: alueellisten yliopistokeskusten lisäämistä, opintotuen niin kutsutun "50% pass rule" -kurssisuoritusäännön kumoamista, kaikkien alkuperäisväestöön (First Nations) kuuluvien henkilöiden korkeakoulukelpoisuuden varmistamista, yliopistojen rahoitusvakauden turvaamista vuoteen 2025 sekä yliopistojen hallinnon kehittämistä.

Yliopistojen rahoitusta koskevat suuntaviivat käsittelevät suurelta osin lukukausimaksujen lainajärjestelmän (HECS-HELP) kehittämistä. Tarkoituksena on vakauttaa tulovirtaa ja varmistaa koulutuksen saavutettavuus eri väestöryhmissä.

LÄHTEET: AUSTRALIAN OPETUSMINISTERIÖN TIEDOTE 16.11.2022, AUSTRALIAN UNIVERSITIES ACCORD INTERIM REPORT -VÄLIRAPORTTI.

KUVA ISTOCK

Bidenin opintolainahyvitys kaatui korkeimmassa oikeudessa

YHDYSVALLOISSA presidentti **Joe Bidenin** hallinto ajaa opintolainahyvitystä suhteellisesti heikommin tienaaville korkeakoulutetuille. Suunnitelmassa alle 125 000 dollaria vuodessa tienaavien opintolainaa olisi armahdettu 10 000 dollarin edestä (Pell Grant -apurahalla opiskelleilta 20 000 dollaria). Yhdysvaltain korkein oikeus kuitenkin piti suunnitelmaa perustuslain vastaisena. Reaktiot oikeuden päätökseen jakautuivat puoluepoliittisesti republikaanien ollessa oikeuden päätökseen tyytyväisiä ja demokraattien kriittisiä. Bidenin hallinto ilmoitti jatkavansa suunnitelman työstöä.

LÄHDE: UNIVERSITY WORLD NEWS

Intiaan uusi merkittävä tutkimuksen hallinto- ja rahoitusväline

Intiassa pääministeri **Narendra Modin** hallitus esittää, että maahan perustetaan uusi kansallinen tutkimusvirasto National Research Foundation (NRF). Tutkimusviraston tehtäviin kuuluisivat tutkimuksen rahoitus ja sen arviointi sekä tutkimusyhteistyön fasilitointi ja koordinointi yliopistojen ja teollisuuden välillä. Tavoitteena on luoda tutkimusvirastosta maan keskeisin tieteellistä tutkimusta edistävä toimija ja sitä myötä kasvattaa maan yliopistojen tutkimustoimintaa. Tutkimusviraston perustamista on jo ehditty kuvailla Intian tutkimussektorin merkittävimpänä päänavauksena vuosikymmeniin. Seuraavalle viidelle vuodelle varatusta noin kuuden miljardin euron tutkimusbudjetista odotetaan jaettavan NRF:n kautta noin 1,5 miljardia euroa.

LÄHDE: UNIVERSITY WORLD NEWS (30.6.2023)

950 m€

Canada First Research Excellence Fund jakoi 11:lle kanadalaiselle yliopistolle 1,4 miljardia Kanadan dollaria (950 milj. euroa) käytettäväksi 7 vuoden aikana ”maapallon kriittisiä haasteita” koskevaan tutkimukseen.

LÄHDE: UNIVERSITY WORLD NEWS

Opintomaksut nousevat Kiinassa

KIINASSA yliopistojen opintomaksut ovat nousemassa jyrkästi. Joissakin provinseissa nostolle on asetettu 15 prosentin katto, mutta esimerkiksi Shanghaiin yliopistoissa maksut nousevat 30–50 prosenttia yliopistosta ja koulutuslaskusta riippuen.

LÄHDE: UNIVERSITY WORLD NEWS

Tutkimuksen ja liiketoiminnan yhteistyölle on tilausta

Business Finlandin pääjohtaja Nina Kopola iloitsee siitä, että laki tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksesta suo mahdollisuuden panostaa pitkäjänteiseen tutkimukseen. Tämä palvelee koko yhteiskunnan kehitystä ja vahvistaa kansallista jatkuvuutta.

MINNA HIIDENSAARI

ALEKSI POUTANEN

Kansainvälisen listauksen sija 35. Sellaisella ei parane paljon henkseleitä paukutella. Kyseisen listaus- sijoituksen Suomi sai vuoden 2019 tutkimuksessa, kun tarkasteltiin yritysten ja valtion yhteenlaskettua tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen määrää suhteessa bruttokansantuotteeseen.

”Suomalaiset yritykset eivät innovoi yhtä radikaalisti kuin ulkomaiset verrokkinsa. Yrityksissä tehdään lähinnä inkrementaalisia parannuksia. Tilanne näkyy erityisesti kor-

kea-asteen tutkimuksen ja liiketoiminnan yhteistyön määrän romahtamisena”, Business Finlandin pääjohtaja **Nina Kopola** toteaa.

Juuri tuota yhteistyötä Kopolan mielestä kuitenkin tarvittaisiin. Hän toi esiin keväällä puheenvuorossaan Professoriliiton *Tiedepoli- tiikka tulevalla vaalikaudella* -seminaarissa, että korkea-asteen tutkimuksen tuottama tieto ja tutkijakoulutettavien osaaminen ovat ratkaise- via yhteiskunnan kehittämisen kannalta. Uutta liiketoimintaa, innovaatioita ja niihin kannusta- via verkostoja tarvitaan kestäväen talouskasvun

Nina Kopola *diplomi-insinööri, tekniikan lisensiaatti,
Åbo Akademin tekniikan kunniatohtori*

Syntynyt: 1960 Helsingissä

Työ: Business Finlandin pääjohtaja, Suominen oy:n toimitusjohtaja,
Dynean liiketoimintajohtaja, useissa hallituksissa ennen nykyistä pestiä

Perhe: Mies ja kaksi aikuista lasta

Harrastukset: Pilates, metsästys

Mistä tunnetaan työyhteisössä? Työtoverit kuvailevat sanoilla henkilöläheinen uudistaja, kansainvälinen ura, visionääri. Pitkään ainoana naisena pörssiyhtiön toimitusjohtajana.

Mistä ei tunneta? Asunut kolmeen otteeseen Ranskassa ja opiskellut siellä jatko-opintotutkinnon Diplôme d'études approfondies.

”Korkeakoulujen ja yritysten yhteistyö toisi niin vaikuttavuutta, uutta tietoa kuin uusia työpaikkoja.”

ja kilpailukyvyyn synnyttämiseen. Tutkimukseen ja kehittämiseen satsaaminen on käytännössä ainoa keino lisätä työn tuottavuutta. Työtunteja lisäämällä se ei tapahdu. Yritysten ja tutkimuslaitosten liitolle on siis tilausta.

Kopolaalla on pitkä ura ja monipuolinen näköalapaikka kansainvälisen elinkeinoelämän tehtävistä. Vuosina 2011–2018 hän toimi pörssiyhtiö Suominen Oyj:n toimitusjohtajana sekä muun muassa Ilmarisen, Konecranesin ja Metson hallituksissa. Vuodesta 2019 hän on toiminut Business Finlandin pääjohtajana.

”Korkeakoulujen ja yritysten yhteistyö toisi niin vaikuttavuutta, uutta tietoa kuin uusia työpaikkoja.”

SÄÄSTÖT TUTKIMUSRAHOITUKSESSA NÄKYVÄT VIIVEELLÄ

Kopola tarkentaa, että yhteistyötä ja tutkimuspanostusta on toki olemassa, määrät vain ovat kutistuneet. Esimerkiksi OECD-maiden tilastoissa näkyy, että tutkimusta oli aiemmin runsaammin. Vielä vuonna 2009 Suomen julkinen tutkimus- ja kehitysrahoitus bruttokansantuotteesta oli 1,18 prosenttia. Se merkitsi kakkossijaa OECD-maiden listassa. Tällä hetkellä Suomen sijoitus on tuolla listalla kuudes.

Nykytilanteeseen on päädytty monen asian summana. Pääjohtajan mielestä kansalliset poliittiset päätökset olivat yksi iso naula arkussa.

”Sipilän hallitus vähensi TKI-rahoitusta reippaasti vuonna 2016. En sano, oliko se oikein vai väärin. Ei säästöjä kukaan tietenkään halunnut”, hän muotoilee.

Kopola toteaa, että säästöjä oli yksinkertaisesti tehtävä jostakin, ja tutkimusrahoitus oli

yksi merkittävä kärsijä. Seuraukset ovat näkyneet viiveellä tutkimusrahoituksen lyhytjänteisyytenä, poukkoiluna ja ennustamattomuutena. Samalla kun käytettävissä olevien rahojen määrä on vähentynyt, tutkimuksen sisällöllinen varovaisuus on lisääntynyt. Olosuhteet eivät ole olleet otolliset rohkeudesta elävälle, uudelle kasvulle. Tämänhetkinen globaali tilanne heittää lisäkierroksensa liiketoiminnan ja tutkimuksen epävarmuuteen.

”Tuleen ei kuitenkaan auta jäädä makamaan.”

POIKKEUKSELLINEN LAKI ON LAADITTU KESTÄMÄÄN YLI HALLITUSKAUSIEN

Vuonna 2021 TKI-lakia valmistelemaan ryhtynyt parlamentaarinen työryhmä päätti, että laista laaditaan yli hallituskausien kestävä työväline, johon sitoutuminen ei ole kiinni valta-alueiden tahtotilasta.

Uudella hallituksella riittää nyt töitä talouden ja säästökohteiden kanssa, mutta laki velvoittaa. TKI-lakiin kirjattuna tavoitteena on varmistaa valtion tutkimus-, kehitys- ja innovaatiorahoituksen tasainen kasvu vuoteen 2030 saakka. Lajissaan poikkeuksellisella menettelyllä eduskuntapuolueet sitoutuvat tavoitteeseen nostaa tutkimus- ja kehittämismenot neljään prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä. Julkisen sektorin on tarkoitus kattaa rahoituspanostuksista yksi kolmasosa, yksityisen sektorin loput kaksi kolmannesta.

Kopola iloitsee lain vakautta tuovasta luonteesta.

”Laki antaa viestin siitä, että valtiolla on tahdot satsata tutkimukseen. Uusi hallitus on myös

”Keihäänkärkiä voisivat olla esimerkiksi vihreä siirtymä ja digitalisaatio. Niiden lisäksi voitaisiin myöntää rahoitusta ad hoc -pohjalta.”

viestinyt halukkuutensa sitoutua TKI-lakiin”, Kopola sanoo.

Tämän viestin välittäminen on Kopolan mukaan välttämätöntä, jotta sekä yrityksissä että tutkimuslaitoksissa syntyisi luottamus jatkuvuuteen. Sitä kautta nousee myös rohkeus satsata tutkimukseen ja yhteishankkeisiin. Hän toivoo lain vahvistavan korkeakouluissa kokemusta siitä, että akateemista tutkimusta saa tehdä laadukkaasti ja itsenäisesti.

ISOJEN JA PIENTEN YHTeen LASKETTU VAHVUUS

Suomessa TKI-euroja on absoluuttisesti mitattuna yksinkertaisesti vähemmän käytettävissä kuin vaikkapa Saksan tai Ranskan kokoisissa maissa, Yhdysvalloista puhumattakaan. Kopola toteaa, että keskittymällä saadaan varmemmin aikaan kasvua.

”Muutama teema olisi hyvä olla sen vuoksi, että Suomi on pieni maa. Keihäänkärkiä voisivat olla esimerkiksi vihreä siirtymä ja digitalisaatio. Niiden lisäksi voitaisiin myöntää rahoitusta ad hoc -pohjalta.”

Kopola korostaa, että vaikka Suomi on maana ja markkinana pieni, maan koko, tiiviit verkostot ja yhteen hiileen puhaltamisen kulttuuri tekevät innovaatioekosysteemeistä vahvoja. Bisneksillä ja tutkimuslaitoksilla on enemmän yhteistyötä, kun suuremmissa maissa keskinäinen nokittelu on tavallisempaa.

”Meillä on luottamusta toisiimme.”

Kopolan mukaan useampia, niin suuria kuin pieniä pelaajia, sisältävät ekosysteemit tiede-

tään hedelmällisiksi kasvualustoiksi ja kiinnostaviksi myös ulkomaisten sijoittajien silmissä.

”Teemme tiivistä yhteistyötä Suomen Akatemian kanssa, jotta rahoitusinstrumenttimme olisivat toisiaan täydentäviä. Esimerkiksi Business Finlandin myöntämästä rahoituksesta suuri osa menee usean toimijan yhteishankkeisiin”, Kopola tähdentää.

Business Finlandin rahoitusmallissa painotetaan vaikuttavuutta. Myönnettyille euroille halutaan tuottoa.

”Siitä huolimatta kaikki tukea saavat yritykset eivät suinkaan ole skaalautuvaa kasvua tavoittelevia startup-yrityksiä tai suuryrityksiä.”

Esimerkiksi vuonna 2022 Business Finlandin myöntämästä innovaatorahoituksesta noin viidennes meni pienille ja keskisuurille yrityksille.

Tällä hetkellä Business Finlandin vastaanottamissa rahoitushakemuksissa näkyy pk-yritysten pienentynyt osuus aiempaan verrattuna. Pandemian ja sodan tuomat kerrannaisvaikutukset ovat tuottaneet kassakriisin moneen yritykseen. Tämänkin vuoksi uskoa tulevaisuuteen tarvitaan.

YHDISTÄVÄN ONGELMANRATKAISUN ÄÄRELLE

Business Finlandin pääjohtaja kiinnittää huomiota myös siihen, että korkealuokkaisella tutkimuksella ja siihen liittyvän jatkuvuuden varmistamisella on sekin ulottuvuus, että se houkuttelee Suomeen ulkomaisia osaajia. Suomen vakaudessa ja turvallisuudessa on vetovoimaa.

”Olemme myös perheille helppo, stabiili ja luotettava maa.”

Yhtenä pulmana Suomessa on, että tohtori-koulutettavat eivät työllisty yrityksiin. Kopola toivoo, että yrityksissä olisi ymmärrystä sille, ettei tieteellisen tiedon tuottaminen ole pois liiketoiminnasta. Pikemminkin päinvastoin. Tutkijan esiin tuomista syvällisistä tarkastelukulmista ja löydöksistä saattaa osua kohdalle uusia keksintöjä tuovia ituja. Hän muistuttaa, että raha yksin ei riitä. Aloitteiden, tekemisen

ja keskustelun kulttuuria on pidettävä yllä aktiivisesti. Tarvitaan jatkuvaa vuoropuhelua.

Kopola kannustaa korkeakoulutoimijoita hakeutumaan dialogiin yritysten kanssa ja tunnistamaan yhteisiä teemoja ja kysymyksenasetteluita. Molemmille osapuolille tärkeistä teemoista saattaa löytyä esimerkiksi väitöskirjan aiheita.

”Rohkeasti vain liikkeelle, keskustelemaan ja tutkimaan, josko yrityksellä on ratkaistavana ongelmia, joissa tutkijat voisivat auttaa.” ▲

Lisää rahaa ja opetusta

Uusi hallitusohjelma lupaa lisää rahoitusta yliopistoille. Toisaalta myös aloituspaikkojen määrää haluttaisiin kasvattaa.

 JUHA MERIMAA

 ISTOCK

Hallitus sitoutuu toimeenpanemaan parlamentaarisen TKI-työryhmän ehdotukset siitä, miten Suomen T&K-toiminnan rahoitus nostetaan neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä.

Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman suurin uutinen on korkeakoulutusta ja tiedettä koskevan osion toisessa kappaleessa. Vaikka hallitus on muuten ryhtymässä julkisen talouden laajoihin sopeutustoimiin, tutkimuksen ja kehityksen rahoitusta lisätään viime vaalikaudella toimineen parlamentaarisen työryhmän linjauksen mukaisesti.

Neljän prosentin tavoitteeseen sisältyy sekä julkista että yksityistä rahoitusta. Julkinen puoli on sitoutunut omaan osaansa riippumatta siitä, lisääntyvätkö yksityisten tahojen panokset odo-

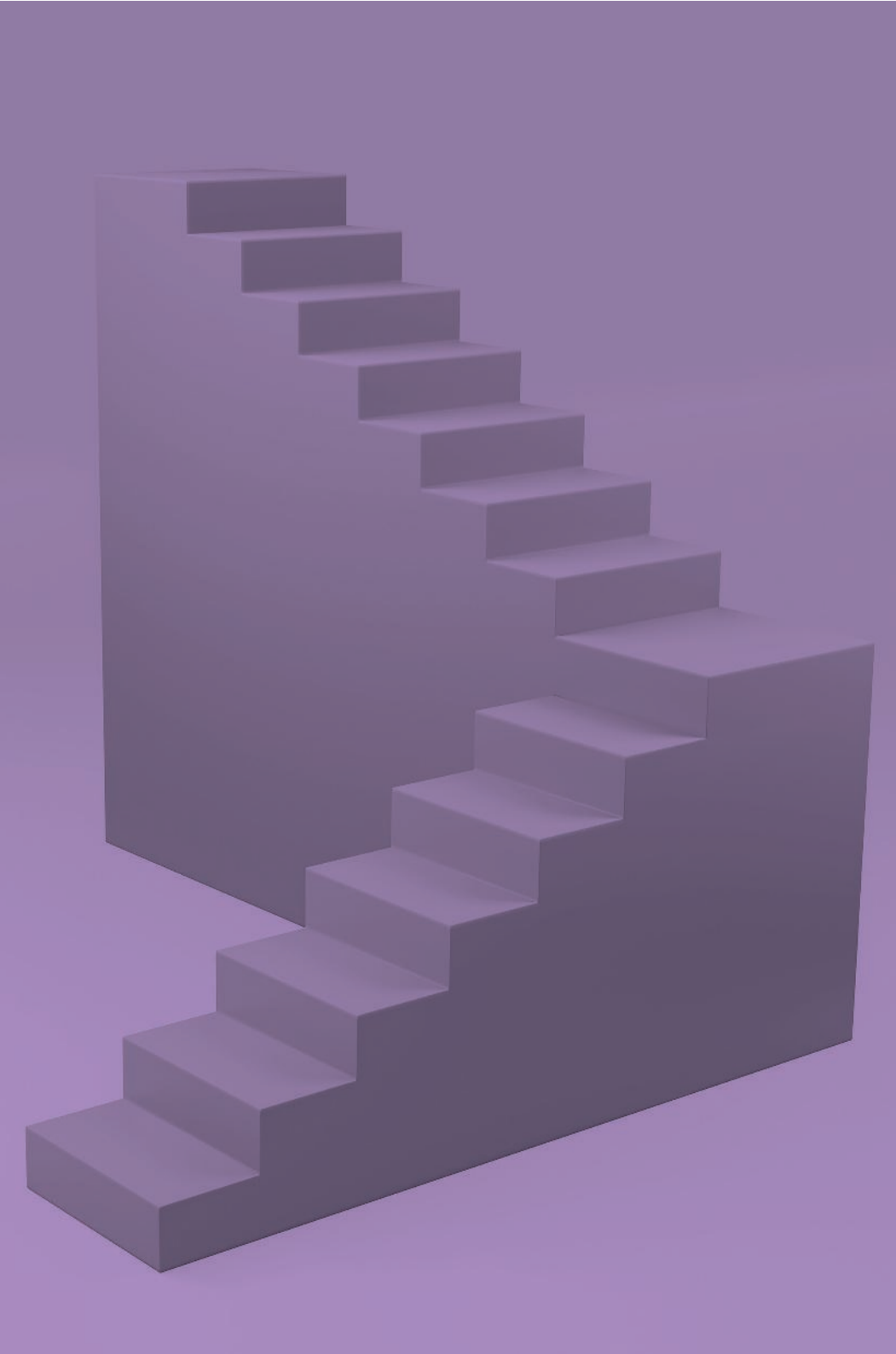
tetusti, vakuuttaa tuore tiede- ja kulttuuriministeri **Sari Multala** (kok.) Acatiimille.

”Jos katsoo hallitusohjelmaa ja parlamentaarisen TKI-työryhmän linjauksia, ne ovat käytännössä yksi yhteen”, Multala huomauttaa.

Myös yliopistoindeksin mukaiset korotukset on ministerin mukaan tarkoitus toteuttaa hallituskauden aikana täysimääräisinä.

PALJONKO PERUSTUTKIMUKSELLE?

Sitoutuminen työryhmän ehdotuksiin merkitsee TKI-panostuksen kasvattamista noin 700 miljoonalla eurolla vuoteen 2026 mennessä. Hallitusohjelmasta ei kuitenkaan löydy linjausta siitä, miten rahat tullaan jakamaan työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalojen, eli käytännössä yri-

Koulutustason lisääminen liittyy myös siihen, että entistä suurempi osuus aloituspaikoista pyrittäisiin jatkossa saamaan ensimmäistä korkeakoulututkintoaan tekeville.

Keskustan kansanedustaja, Marinin hallituksen tiede- ja kulttuuriministeri **Petri Honkonen** toivoo Multalan pitävän perustutkimuksen puolta. Honkonen kommentoi hallitusohjelman tiede- ja korkeakoululinjauksia Acatiimin pyynnöstä.

Ministeri Multalan mukaan rahanjaosta päätetään vasta budjettiriihessä. Hänen mukaansa osansa tulevat saamaan sekä perustutkimus että soveltava puoli.

”Molempia tarvitaan”, Multala kommentoi.

Yksi tapa jakaa TKI-rahoitusta yliopistoille olisi Multalan mukaan erilaisten lippulaivahankkeiden ja yliopistojen strategisen rahoituksen lisääminen. Tämä edesauttaisi myös hallitusohjelmaan kirjattua tavoitetta tukea korkeakoulujen profiloitumista.

LUVASSA LISÄÄ FUKSEJA

Toinen hallitusohjelman suuri korkeakouluihin liittyvä tavoite on suomalaisten koulutustason laskun kääntäminen nousuksi. Ohjelmassa linjataan hallituksen sitoutuvan toimenpiteisiin, joilla korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrä pyritään nostamaan mahdollisimman lähelle 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Osa sitoutumista on korkeakoulujen aloituspaikkojen nosto.

Voisi siis olettaa, että yliopistoillakin on painetta nostaa sisäänottomääriä.

Multala muistuttaa, että yliopistot päättävät aloituspaikkojen määrät itse. Luultavasti ohjauskeinona olisi valmistuneista maksettava rahoitus. Ministeri ei kuitenkaan suoraan sano, miten opiskelupaikkojen määrän kasvu voisi näkyä yliopistojen rahoituksessa.

Koulutustason lisääminen liittyy myös siihen, että entistä suurempi osuus aloituspaikoista pyrittäisiin jatkossa saamaan ensimmäistä korkeakoulututkintoaan tekeville. Tarkkoja keinoja ei ole vielä päätetty. Multalan mukaan esimerkiksi ensikertalaisten kiintiöiden nostaminen voisi olla mahdollinen ratkaisu.

LISÄÄ MAKSULLISTA OPISKELUA

Vaikka yliopistoilta ei leikata uudessa hallitusohjelmassa, valtiontalouden sopeutusohjelma näkyy pyrkimyksinä kasvattaa yliopistokoulutuksen maksullisuutta. Perusopetus pysyisi edelleen ilmaisena, mutta EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden opintojen hintaa olisi tarkoitus nostaa kohti tilannetta, jossa perityt maksut kattaisivat opetuksen kustannukset. Myös nimellistä hakemusmaksua on tarkoitus selvittää.

Vastapainoksi hallitusohjelmassa mainitaan apurahajärjestelmien kehittäminen sekä erityiset kannustimet, jotka innostaisivat tutkinnon täällä suorittaneita jäämään maahan. Hallitusohjelmassa ei eritellä keinoja tar-

kemmin, mutta Multalan mukaan niitä voisivat olla pysyvien oleskelupien myöntäminen maisterin tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneille sekä mahdolliset verohelpotukset.

”Voisi ajatella, että maahan töihin jäävät saisivat verotuksessa hyvitystä tutkinnosta makсамastaan hinnasta.”

Maksullisuuden lisäämisestä puhutaan myös avoimen yliopiston opetuksen kohdalla. Siinäkin perusteena sanotaan maksujen suhteuttaminen koulutuksen järjestämisen kustannuksiin.

TUTKIMUKSEN VAPAAUS TURVASSA

Periaatteen tasolla melko tärkeänä voi toki pitää myös hallitusohjelman kohtaa, jossa yliopistoja luvataan kehittää sivistysyliopistomallin perusteella. Yliopistojen keskeiseksi tehtäväksi mainitaan kasvatus kriittiseen ja analyttiseen

ajatteluun. Hallitusohjelmassa todetaan, että myös pienillä tieteenaloilla on paikkansa, ja akateemisella tutkimuksella on itseisarvo.

Hallituspuolueista perussuomalaisten tiedetään käyttäneen tutkijoista kovaakin kieltä ja syyttäneen esimerkiksi perustuslakiasiantuntijoita politisoituneiksi. Ministeri Multala vakuuttaa kuitenkin, että hallituksella ei ole halua puuttua tieteen vapauteen tai siihen, miten tutkijat valitsevat tutkimuskohteensa.

”Olemme kiinnostuneempia kehittämään tutkimuksen tasoa kuin sitä, mitä aiheita tutkimus koskee.”

Kokonaisuutena hallitusohjelman tiedettä ja korkeakouluja koskeva osuus saa varovaisen myönteiset kommentit myös opposition Honkoselta.

”En nyt ainakaan vielä lähtisi ryöpyttämään, annetaan nyt ensin tilaisuus”, Petri Honkonen kommentoi. ▲

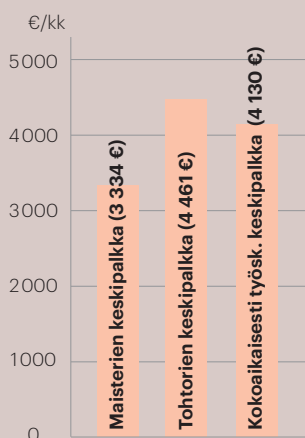
Tieteentekijät: Toivomme vastuullisuutta

TIETEENTEKIJÄT peräänkuuluttaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen vastuullista lisäämistä: tutkimusrahoitukseen tarvitaan vakautta ja pitkäjänteisyyttä, jota pelkkä hankerahoitus ei tuo. Esimerkiksi korkeakoulujen perusrahoitusta, tutkimuslaitosten määrärahoja ja Suomen Akatemian resursseja voisi liiton mukaan nostaa. Tieteentekijöiden mukaan kohdentamisessa tulisi välttää tutkimusjärjestelmän pirstaloitumista ja lisärahoitusinstrumentteja. Liitto toivoo myös, että tieteen laatu ja vaikuttavuus paranevat, kun jatkuva rahoituksen hakemisen paine

vähenee. Tieteentekijät huomauttaa, että koulutuksen ja tutkimuksen pitkäjänteinen kehittäminen edellyttää myös vakinaisia työsuhteita. Edellisellä hallituskaudella uudistettiin ulkomaisten perustutkinto-opiskelijoiden oleskelulupia niin, että oleskeluluvan saa jatkossa koko tutkinnon ajaksi. Tieteentekijät toivoo, että uudistuksen piiriin saataisiin myös jatkotutkintoa suorittavat tutkijat. Ulkomaalaistaustaisen väitöskirjatutkijan tulisi liiton mukaan saada oleskelulupa kerralla koko tutkinnon suorittamisen ajaksi.

Tieteentekijöiden monipuoliset tehtävät

Ammatissa toimivista tieteentekijöistä hieman yli puolet työskentelee vakituisissa työsuhteissa. Lähes joka viidennellä on ollut vähintään kymmenen erillistä palvelussuhdetta työuransa aikana, kertoo Tieteentekijöiden tuore jäsenkysely, joka julkaistaan kokonaisuudessaan lokakuussa.

Kokoaikaisesti työskentelevien keskipalkka

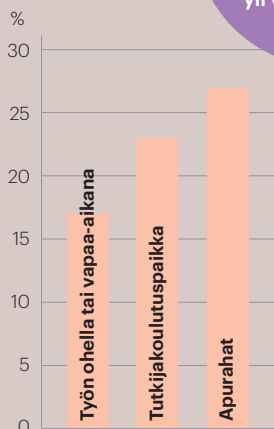
USEAMPI kuin neljä kymmenestä piti palkkaansa liian pienenä työtehtäviinsä nähden. Useampi kuin joka kolmas ilmoitti että vastaajan työpaikalla ollutta tehtävän vaativuuteen pohjautuvaa palkkausjärjestelmää oli sovellettu väärin. Kolmannes vastaajista kertoi, ettei saa aina päivärahoja työmatkoistaan. Lähes joka kolmas ilmoitti, ettei ulkomaan työmatkoja käsitellä samoin kuin Suomessa tapahtuvia työmatkoja. Naisten ja miesten palkoissa ei ollut tilastollisesti merkittävää eroa.

52 %

Saman työnantajasektorin sisällä toiseen työpaikkaan siirtymistä oli harkinnut yli puolet (52 %) vastaajista. Dosenteista 52 %, tohtoreista 57 % ja maistereista 44 % oli harkinnut työpaikan vaihtoa saman työnantajasektorin sisällä. Kokonaan toisiin tehtäviin siirtymistä oli edellisen kahden vuoden aikana harkinnut 55 % vastaajista.

Jatko-opintojen rahoitus

KAKSI KOLMESTA on rahoittanut jatko-opintojaan apurahalla. Jatko-opintoja suorittavista useampi kuin kaksi kolmesta oli rahoittanut tutkimustaan vähintään kahdella erilaisella rahoituslähteellä. Jatko-opintoja suorittavilla naisilla oli ollut käytössään enemmän rahoituslähteitä kuin miehillä.

76% vastaajista on työskennellyt apurahan turvin.
16% on työskennellyt apurahatutkijana yli viiden vuoden ajan.

42%

työssä olevista oli tutkijoita, 29% opettajia ja 29% asiantuntijoita.

LIITON JÄSENISTÄ useampi kuin joka neljäs (26%) on dosentti. Tohtorin tutkinto kyselyyn vastanneista on 71% miehistä ja 65% naisista.

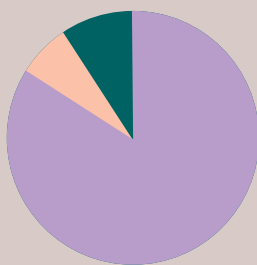
45,9 vuotta

Kyselyyn vastanneiden keski-ikä.

Työuupumusta oli kokenut jonkin verran tai paljon 48% työssä olleista vastanneista. 45% työssä olleista vastaajista ilmoitti kokevansa paljon tai erittäin paljon yleistä stressiä.

Vastanneita 60 maasta

KANSAINVÄLISET jäsenet ovat asuneet Suomessa keskimäärin 10,3 vuotta. Useampi kuin joka seitsemäs (14%) oli suorittanut korkeimman tutkintonsa oman syntymävaltionsa ulkopuolella, suomalaistaustaisista 4,3%, EU/Eta-maista tulleista 63% ja muista maista tulleista 71% oli näin tehnyt. Vastanneista hieman useampi kuin joka viides (21%) suoritti jatko-opintoja.

● Suomi
● EU/Eta-maat
● Muut maat

MÄÄRÄAJAISTEN palvelusuhteiden keston keskiarvo oli 31 kuukautta. Lähes joka viidennellä vastaajalla oli ollut vähintään kymmenen erillistä työ sopimusta nykyisen työnantajansa palveluksessa.

Tieteentekijöiden liiton yhdeksäs jäsenkysely toteutettiin marraskuussa 2022. Sähköisesti suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä toteutettuun kyselyyn vastasi 1 076 jäsentä (16%).

Hyödyt irti mentoroinnista

Uusia ajatuksia, työhyvinvointia, kiinnittymistä monitieteiseen tutkimusyhteisöön. Akateemisen mentoroinnin uudistava vaikutus näkyy paitsi yksilöissä myös omassa työyhteisössä ja akateemisissa verkostoissa.

KATJA ALAJA

ISTOCK

Mentorointi, sitä minä tarvitsen!
Näin ajatteli vanhempi yliopistonlehtori **Lasse Heikkinen**, kun hän huomasi ilmoituksen Itä-Suomen yliopiston, Karelia- ja Savonia-ammattikorkeakoulujen alueellisesta mentorointiohjelmasta. Hän oli ”hypännyt” varajohtajaksi Itä-Suomen yliopistossa ja huomannut, että tarvitsee apua johtajana kehittymiseen.

”Minulle on luontevaa hakea ajattelun sytykkeitä ja sparrausapua valmiiden vastausten sijaan. Halusin hypätä oman mukavuusalueeni ulkopuolelle toiselta alalta tulevan mentorin kanssa”, Teknillisen fysiikan laitoksella vaikuttava Heikkinen kertoo.

Tässä ohjelmassa aktori saa valita mentorinsa, joiden joukossa oli yliopiston ulkopuolellakin työskenteleviä. Heikkinen päätyi johtajia valmentavaan henkilöstön kehittäjään.

Parin kemiat toimivat heti, mikä on tärkeää. Onhan mentorointi luottamuksellinen vuorovaikutussuhde, vertaistuen muoto, joka tukee ammatillista kehittymistä. Mentori

vahvistaa aktorin tavoitteita ja tarpeita jakamalla kokemuksia, näkemyksiä, verkostoja ja vertaistukea sekä kysymällä kysymyksiä. Mentori on usein aktoria kokeneempi. Ryhmämentoroinnissa mentoreita ja aktoreita voi kumpiakin olla enemmän kuin yksi. Mentorintisuhteen kesto ja tapaamisten väli vaihtelevat paljon.

PAREMPI TYÖKYKY RUOKKII TYÖHYVINVOINTIA

Missä asioissa mentori haastoi Heikkistä?

”Huomasin keskustelujen kautta, että voin osallistaa henkilöstöämme enemmän – antaa osaajille enemmän huomiota ja delegoida heille enemmän tehtäviä. Aloin kehittyä valmentavassa johtamisessa”, Heikkinen sanoo.

Muutos näkyy myös laitoksen sisällä parempana työhyvinvointina: Heikkisen mielestä ilmapiiri on parantunut, ja yhteistyössä on hyvää tekemisen meininkiä.

Henkilöstöasiantuntija **Virva Pietarinen** Itä-Suomen yliopistosta työkyyttelee – mentorointi tukee työhyvinvointia. Se on seurausta

tämän koko henkilöstölle suunnatun mentorointiohjelman yleisten tavoitteiden toteutumisesta: oman osaamisen kehittymisestä sekä alueellisen yhteisöllisyyden tunteen ja verkostoitumisen vahvistumisesta.

”Kun ihminen kasvaa ammatillisesti ja pääsee hyödyntämään potentiaaliaan, hän voi paremmin töissä”, Pietarinen toteaa.

Henkilöstösuunnittelija **Saara Minkkinen** Jyväskylän yliopistosta viittaa työkykyyn yhtenä työhyvinvoinnin lähteenä. Työhyvinvointi vahvistuu, kun työntekijä kokee, että hän osaa ja hallitsee työnsä. Tätä mentorointi voi vahvistaa.

Myös työolosuhteet, kuten työyhteisö, työlöt ja johtaminen, vaikuttavat olennaisesti työhyvinvointiin. Heikkinen on vaikuttanut näihin muuttamalla toimintaansa ja luonut samalla hyvinvointia laajemmalle joukolle.

MENTOROINTI ON OSA VIRALLISTA URAKEHITYSMALLIA

Uraan ja työhön liittyviä asioita pääsee pohtimaan myös Jyväskylän yliopiston käynnissä olevassa mentorointiohjelmassa, joka on suunnattu tenure trackilla oleville tutkijoille. Se tukee tiedeyhteisön kehittymistä tutkijoiden lähtökohdista.

Minkkinen kertoo, että tavoitteena on kehittää helposti käyttöön otettava mentorointimalli yliopiston koko tutkimus- ja opetushenkilöstön käyttöön. Ideana on, että mentorointia voisi saada aina. Käytännössä tiedekunnat ja laitokset tulevat tukemaan kiinnostuneita.

Aalto-yliopistossa mentorointi on ollut virallinen osa uusien apulaisprofessorien ura-

kehitystä vuodesta 2021 lähtien. Mentorointi alkaa perehdytyksen jälkeen, ja mentoreina toimivat kokeneet professorit Aallosta.

”He ovat kokeneet monenlaisia, haasteellisiakin asioita urapolullaan, ja heillä on näkemystä yliopistoon integroitumisesta tutkimusverkostojen johtamiseen”, henkilöstön ja organisaation kehittämisen päällikkö **Carita Pihlman** Aalto-yliopistosta kertoo.

TARJOLLA MYÖS KAIKILLE AVOINTA MENTOROINTIA

Tieteentekijöiden yhteistyössä Suomen Mentorien kanssa toteutettavassa mentorointiohjelmassa keskitytään oman uran kirkastamiseen. Aloite kaikille avoimeen ohjelmaan on tullut jäsenistöltä.

Akateemiset ihmiset ovat erilaisissa tilanteissa, eivätkä he välttämättä täytä yliopistojen mentorointiohjelmien kelpoisuusehtoja. Voi olla, että joku on työtön tai apurahatutkijalla ei ole työsuhdetta”, **Miia Ijäs-Idrobo** Tieteentekijöistä taustoittaa.

Tähän mentorointiohjelmaan, kuten moniin muihinkin, kuuluu paritapaamisten lisäksi yhteisiä tapaamisia, jotka kokoavat mentorit ja aktorit saman pöydän äärelle. Niissä omat ajatukset laajenevat entisestään. Ijäs-Idrobo pohtii, että etenkin nuoremmille tutkijoille on tärkeää kuulla käytännöllisiä ja inhimillisiä uratarinoita tieteentekijöiden erilaisista töistä ja toimenkuvista.

Myös kansainvälisyys näkyy mentoroinnissa. **Eeva Harjula** Jyväskylän yliopiston hyvinvoinnin tutkimuksen yhteisöstä JYU.Wellistä kertoo heillä alkavasta ryhmämentoroinnista, joka on suunnattu tutkijan uran valinneille. Vertaisuudelle perustuvien monitieteisiin pienryhmiin tulee sekä suomalaisia että kansainvälisiä osajia.

”Kaikille tutkijoille on tärkeää tulla osaksi tutkijayhteisöä ei vain omalla alalla, vaan myös monitieteisemmin”, Harjula korostaa. ▲

**Ideana on, että
mentorointia voisi
saada aina.**

Ryhmämentoroinnissa korostuu vertaistuki

JOKAINEN AALTO-YLIOPISTON tenure trackilla oleva apulaisprofessori saa tukea uralleen yksilömentoroinnista. Tämän lisäksi naisten toivomuksesta järjestetään vain naisille suunnattua apulaisprofessorien ryhmämentorointia.

”Aallossa tiedostetaan, että hyvin pieni osa professoreista on naispuolisia. On hienoa, että meitä tuetaan erityisesti”, apulaisprofessori **Paula Koskinen Sandberg** johtamisen laitokselta sanoo.

Hän kuului johtamisen professori **Nina Granqvistin** luotsaamaan mentorointiryhmään, jossa oli neljä apulaisprofessoria eri aloilta: kauppa-, perus- ja insinööritieteistä sekä taiteesta. Koskinen Sandberg kertoo, että keskustelujen aiheiksi valikoituivat ura-

malliin liittyvät aiheet, kuten ajankäytön hallinta, tutkimusryhmän rakentaminen ja tutkimusrahoituksen hankkiminen.

”Uramallin ympärillä on positiivisten asioiden lisäksi pelottelua, joten keskustelu muiden kanssa rauhoitti mieltä”, Koskinen Sandberg kertoo.

Granqvist pitää tärkeänä sitä, että sai olla mukana tukemassa seuraavan sukupolven tutkijoita. Hän piti huolta siitä, että kaikki saivat puheenvuoroja ja ilmapiiri pysyi turvallisenä ja luottamuksellisenä.

”Ryhmässä on se etu, että tulee monenlaisia näkökulmia ja näkee, että monilla muilla on samanlaisia kysymyksiä. Itse mentorina sain paljon yliopistotason ymmärrystä toiminnastamme.”

Oulu2026
Euroopan kulttuuripääkaupunki

**Mikäli haluat
järjestää laadukkaan
ja mieleenpainuvan
tilaisuuden upeissa,
pohjoisissa maisemissa,
valitse Oulu!**

➤ Ota yhteyttä meihin jo tänään
ja nähdään Oulussa! ocb.fi

Tutkijat opettamassa

Yliopistopedagogiikan tärkeys tunnustetaan yleisesti. Silti panostukset opetukseen ja opintojen laajuus vaihtelevat yliopistosta toiseen.

JUHA MERIMAA

ISTOCK

”**M**uistakaa, professorit eivät ole opettajia. Opettaja on opettamisen ammattilainen. Professori on oman alansa asiantuntija.”

Näin todettiin Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa professorin tervetuliaispuheessa uusille opiskelijoille, kun aloitin opiskeluni Helsingin yliopiston valtiotieteellisessä tiedekunnassa vuonna 1997.

Yksi puheen keskeisistä viesteistä oli se, ettemme olleet enää koulussa emmekä voineet odottaa professoreilta samanlaista suhtautumista kuin koulussa opettajilta. Opetus oli vain yksi professorin tehtävistä, eikä kaikille suinkaan se tärkein.

”Enpä usko, että kukaan enää toivottaisi opiskelijoita noin tervetulleeksi”, kommentoi Yliopistojen opetusalan liiton YLL:n puheenjohtaja **Santeri Palviainen** muistoani.

Sinänsä ajatus kyllä kertoo menneestä ajattelusta: opetusta ajateltiin pitkään vähän kuin pakkona, jota tutkijan piti velvollisuudesta hoitaa.

”Jo sana luento on itsessään melko kuvaava: ihan kuin tutkija vain lukisi ääneen tutkimuksista”, Palviainen huomauttaa.

Ilmapiiri alkoi muuttua 2000-luvun alussa, ja nyt suhtautuminen yliopistopedagogiikkaan on toinen. Jos joku vielä ajattelee, että opetus ei ole professorille oleellista, hän tuskin sanoo sitä ainakaan ääneen.

TUTKIMUS MUUTTI SUHTAUTUMISEN

Ilmapiirin muutos ei kuitenkaan näy vaatimuksissa. Siinä missä ammattikorkeakoulun opettajilta vaaditaan opettajan pätevyyttä eli 60 opintopisteen verran pedagogiikan opintoja, yliopistossa voi edelleen opettaa ilman niitä.

Turun yliopiston yliopistopedagogiikan professori **Mari Murtonen** on seurannut yliopistojen opetuskulttuurin muutosta 1990-luvun puolivälistä lähtien.

”Aikoinaan yliopistolla saattoi päätyä opettamaan niin, että oli mennyt mukaan tutkimushankkeeseen. Sitten jonakin päivänä amanuessi koputti oveen ja sanoi, että professori on estynyt ja sinun pitää luennoida huomenna”, Murtonen kärkehtää.

Ihan näin ei onneksi enää ole. Tällä hetkellä kaikki Suomen yliopistot tarjoavat opetus- ja tutkimushenkilökunnalle pedagogista koulutusta.

”Näkisin, että tässä taustalla on yliopistopedagogiikan tutkimus, jonka tulokset alkoivat nousta laajempaan tietoisuuteen. Tutkimuslähtöinen lähestyminen korosti pedagogiikan merkitystä myös yliopistolla.”

Opintojen tärkeys näkyy myös arjessa. Murtosen mukaan moni on huomannut, että pedagogiikan opinnot tukevat opetustyön lisäksi myös tutkimusta. Professoriliiton tekemässä selvityksissä korostuu, että opiskelijoilla on tärkeä merkitys professorikunnalle motivaation lähteenä. Selvityksen mukaan professoreille on tärkeää opettaa omaa alaansa siten, että jokainen opiskelija pystyy ymmärtämään sen perusteet.

Tutkimuslähtöinen lähestyminen korosti pedagogiikan merkitystä myös yliopistolla.

”Yliopisto ei ole koulu, ja oleellista sen toiminnassa on se, että opetusta antavat tutkijat itse, eivät erilliset opettajat.”

”Yliopisto ei ole koulu, ja oleellista sen toiminnassa on se, että opetusta antavat tutkijat itse, eivät erilliset opettajat. Jo **J.V. Snellman** oli aikanaan huolissaan koulumaisesta opetuksesta. Tiedon välittämisen sijaan tulee auttaa opiskelijaa ymmärtämään uuden tiedon tuottamista. Se ei onnistu toistamalla vanhaa.”

KÄYTÄNNÖT KIRJAVIA

Vaikka pedagogista koulutusta tarjotaan kaikkialla, käytännöt ja opintojen laajuus vaihtelevat yliopistosta toiseen.

Hanna Alaniska ja **Merja Maikkola** selvittivät asiaa *Yliopistopedagogiikka*-lehdessä vuonna 2020. Tuolloin lyhyimmät tarjotut opinnot olivat vain muutamia opintopisteitä. Osassa yliopistoista oli tarjolla vain lyhyitä, muutamien opintopisteiden koulutuksia. Toisaalta seitsemässä yliopistossa on mahdollista suorittaa opettajan pätevyyden antama 60 opintopisteen koulutus yliopistopedagogiikassa.

Myös se vaihtelee, kenelle koulutuksen antaminen on yliopistojen sisällä säilytetty. Seitsemässä yliopistossa koulutuksista vastasi kasvatustieteiden, kulttuurin tai hyvinvoinnin ja pedagogiikan tiedekunta. Muissa yliopistoissa koulutusta järjestävät opintopalvelut, pedatiimit, avoin kampus tai yliopiston ulkopuoliset ostopalvelut.

Kouluttajien määrä vaihteli yliopistokohtaisesti yhdestä yhdeksääntoista. Monissa yliopistoissa kouluttajia on vain muutama, eikä koulutusta mitenkään riitä kaikille halukkaille.

Murtonen kertoo esimerkin omasta yliopistostaan Turusta. Hänen vetämänsä yliopistopedagogiikan keskus Utupeda tarjoaa kolmen ihmisen voimin 10, 25 ja 60 opintopisteen laajuisia koulutuksia. Vuosittain niille osallistuu

yli sata henkilöä. Lisäksi jatko-opiskelijoille on lyhyempiä koulutuksia. Turun yliopistossa opetuksessa ja tutkimushenkilökuntaa on yli 2 500 ihmistä.

”Etenkin nuorempi tutkijapolvi on hyvin kiinnostunut lisäämään pedagogista osaamistaan. Emme voi valitettavasti ottaa kaikkia halukkaita.”

OAJ VAATII PÄTEVYYSVAATIMUKSIA

Yliopistojen pedagogisten valmiuksien lisäämisestä on esitetty erilaisia näkemyksiä. Yksi tiukimmista on OAJ:n vaalitavoitteissa mainittu kanta, jonka mukaan yliopiston tutkimus- ja opetushenkilökunnalta tulisi edellyttää opettajien pätevyyttä eli 60 opintopisteen laajuisia pedagogisia opintoja.

”Yliopiston koulutustehtävä laajenee, joten opetus- ja tutkimushenkilöstöltä tulisi edellyttää opettajien pätevyyttä. Tämä vahvistaisi koulutuksen asemaa tutkimuksen rinnalla”, toteaa OAJ:n erityisasiantuntija **Hanna Tanskanen**.

OAJ:n näkökulmasta pedagogisen osaamisen merkitystä tulisi muutenkin korostaa nykyistä enemmän.

”Hallitusohjelmassa puhutaan suomalaisen koulutustason nostamisesta, eikä tämä onnistu ilman opetushenkilöstöä ja lisäresursseja. Näemme, että opetuksellista osaamista ja ansioita tulisi korostaa myös professuurien täytössä nykyistä enemmän”, Tanskanen sanoo.

Hän muistuttaa myös, että opetus ja tutkimus eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan molemmat tehtävät ovat tärkeitä.

Tieteentekijöiden liiton suosituksen mukaan kaikilla urapoluilla on huomioitava riittävästi opetus, tutkimus, hallinto sekä yhteiskunnal-

lisessa vuorovaikutuksessa meritoituminen. Yliopiston tulee mahdollistaa, että opetuspainotteisista tehtävistä voi siirtyä tutkimuspainotteisiin tehtäviin tarjoamalla mahdollisuuden keskittyä tutkimukseen tutkimusvapaajärjestelyin. Vastaavasti tutkimuspainotteisissa tehtävissä työskentelevillä on oikeus kerryttää opetus- ja ohjauskokemusta sekä mahdollisuus siirtyä opetuspainotteisiin tehtäviin.

Reetta Lehdon (2022) väitöskirjan mukaan opetus koetaan merkitykselliseksi, mutta tutkimustehtäviä toivottiin enemmän. Rekrytoinneissa tutkimusansiot ja rahoituksen hakeminen painottuvat silti vahvemmin.

”Olisiko jo muutoksen aika?” Tanskanen kysyy.

TUNNUSTUS TOISI RESURSSIJA

Myös Murtonen toivoisi yliopistojen panostavan enemmän oman henkilöstönsä pedagogiseen koulutukseen. Liikettä tähän suuntaan on: urapolkumallien suunnitelmissa on ehdotettu, että yliopistolehtoreilta edellytettäisiin vähintään kymmenen opintopisteen pedagogiset opinnot. Murtonen ei kuitenkaan pidä

ajatusta opettajan pätevyyden vaatimisesta realistisena.

”Jos nyt ensin päästäisiin edes siihen, että kaikki halukkaat saisivat suoritettua sen kymmenen opintopistettä, niin tilanne olisi jo paljon parempi.”

Yliopistojen opetusalan liitto YLL pitää parempana, että pedagoginen koulutus mahdollistetaan kaikille työajalla riittävässä laajuudessa suoran pätevyysvaatimuksen sijaan.

”Parempi on, että työnantaja rohkaisee ja tarjoaa mahdollisuuden kehittää pedagogista osaamista läpi työuran”, Palviainen toteaa.

Hän kaipaasi yliopistoilta yhteistä linjanvetoa, jossa pedagogisten opintojen tärkeys tunnustettaisiin. Sitten niille ehkä annettaisiin paremmin resursseja.

Yliopistoilla on kuitenkin autonomia. Pitäisikö esimerkiksi ministeriön ottaa henkilöstön pedagogisen koulutuksen määrä yhdeksi rahoituskriteeriksi?

”Vaikea sanoa. Yhteistyölläkin voitaisiin päästä eteenpäin. Esimerkiksi rehtorien neuvoston yhteinen linjaus voisi olla hyvä tapa edistää asiaa.” ▲

Opettajien oma akatemia

Koska tutkimus ja julkaisut ovat edelleen akateemisen uran tärkein mittari, yliopistolaisten ansiot opettajina jäävät usein noteeraamatta. Helsingin yliopistossa tilannetta päätettiin korjata vuonna 2013 perustamalla Opettajien akatemia, yhteisö ansioituneille opettajille.

Opettajien akatemiaan pääsy perustuu hakemuksiin. Vuosittain uusia jäseniä otetaan kymmenkunta.

Jokainen akatemiaan hyväksytty saa 50 000 euron apurahan opetuksen kehittämiseen. Rahasta 20 000 euroa saa käyttää

itse, loput 30 000 euroa menevät opettajan yksikön opetuksen kehitykseen.

Rahoilla on matkustettu pedagogisiin konferensseihin, järjestetty kursseja, hankittu opetuslaitteistoa sekä sijaisia akatemialaisten kehitystyön ajaksi.

”Tärkeintä jäsenyydessä on pääsy opetuksesta innostuneiden yhteisöön. Akatemia on ainutlaatuinen, tieteenalat ylittävä keskustelufoorumi. Se esimerkiksi lobbaa yliopiston johtoa kehittämään opetusta edelleen”, kertoo Opettajien akatemian puheenjohtaja **Tiina Airaksinen**.

Inspiraatio

Luonto

KUVA ISTOCK

Luonnollista lääkettä

Luonnossa liikkumisella on tutkitusti lukuisia terveysvaikutuksia. Se voi auttaa myös ajattelutyössä.

Kun ajatus takkuu ja ideat ovat kateissa, apu saattaa löytyä luonnosta. Sieltä voi akatemiaturkija **Riikka Puhakan** mukaan hakea inspiraation lisäksi mielen hyvinvointia.

Luonnossa olemisen ja liikkuminen

- rauhoittaa, rentouttaa ja parantaa mielialaa
- lisää tarkkaavaisuuden palautumista ja vähentää henkistä uupumusta
- parantaa ongelmanratkaisukykyä ja keskittymiskykyä
- antaa aivoille virikkeitä sekä tilaa luovuudelle ja mielikuvitukselle.

Näissä luontokohteissa inspiroidun itse:

OMA MÖKKIMAISEMA

”Kaikkein rakkain paikka, jossa arjen huolet unohtuvat ja stressi helpottaa. Toisaalta mökillä sujuvat myös tutkimuksen kirjoitustyöt. Järven rannalla aaltoja katsellessa ja luonnon ääniä kuunnellessa on helppo keskittyä, ja ajatus kulkee.”

SALPAUSSELÄN HIIHTOMAASTOT ja

oman asuinalueen lähimetsä Lahdessa.

”Luontoa löytääkseen ei tarvitse lähteä pois kaupungista. Lyhyemmätkin lenkkeilyt ja hiihtoretket lähiluonnossa rauhoittavat mieltä ja tuovat piristystä arkeen.”

REPOVEDEN KANSALLISPUISTO

”Kansallispuisto sopii erinomaisesti niin päiväretkiin kuin pidempiin yön yli vaelluksiin. Ikivanhojen jylhien kallioiden juurella voi tuntea itsensä pieneksi, ja samalla omat huolet eivät enää tunnu niin isoilta.”

Akatemiaturkija, dosentti, FT Riikka Puhakka, Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellinen tiedekunta, Ekosysteemit ja ympäristö-tutkimusohjelma.

Puhakka sai toukokuussa Suomen Akatemian akatemiapalkinnon luonnon vaikutuksia nuorten hyvinvointiin ja terveyteen koskevasta tutkimuksesta.

Tie tohtoriksi on pitkä ja kivikkoinen

Tohtoriksi väittelemisen merkitsee almanan täysivaltaiseksi jäseneksi tulemista, mikä huipentuu akateemisen maailman suurimpaan juhlaan, promootioon. Tie on pitkä ja kivikkoinen. Tämä kirja esittelee kaikki väitöskirjan tekemiseen liittyvät vaiheet yksityiskohtaisesti tutkimusideasta väittöstilaisuuteen ja promootioon asti. Tosin mukana on selviöitä, kuten se, että lainauksissa pitää mainita lähteet. Suoranaisilta lapsuksiltakaan

Kirja

ei välttyä, kun kirjassa rinnastetaan tohtorikoulutettava ja tohtoritutkija.

Tärkeintä antaa kirjassa on, kun se neuvoa, kuinka yhdistää teoreettinen työ arkielämään. Kirjoittajat tuovat esiin omat positiiviset ja negatiiviset kokemuksensa väitöskirjan tekemisestä välillä hauskallakin tavalla. Tämä kannustaa tulevaa tohtoria voittamaan pelot ja esteet, jotka väistämättä nousevat eteen ensimmäistä omaa ja itsenäistä tutkimustyötä tehdessä.

Pekka Wahlstedt

Anne-Maria Karjalainen, Tuulikki Ukkonen-Mikkola, Tiina Mäkelä: **Miten tulla tohtoriksi – akateemista aherrusta ja arjen valintoja**. Arthouse 2023, 159 s.

SUOMEN KULTTUURIRAHASTO LOKAKUUN HAKU 10.–31.10.2023

Suomen Kulttuurirahaston apurahat myönnetään suomalaisen kulttuurin edistämiseen, ja niitä voivat hakea yksityishenkilöt, työryhmät ja yhteisöt kaikilla tieteen ja taiteen aloilla.

Lokakuun haun apurahat jakaantuvat työskentely- ja kuluapurahoihin. Työskentelyapurahoja myönnetään myös monivuotisinä, ja samalla kertaa voi hakea apurahaa sekä väitöskirjatyöhön että väitöksen jälkeiseen tutkimukseen.

Haettavana on noin miljoonan euron lisärahoitus teemaan Suomen kilpailukyky teollisuudessa, liiketoiminnassa tai luovilla aloilla. Lisäksi haettavana ovat muun muassa apurahat tieteen ja taiteen yleistajuistamiseen, tieto- ja tieteellisen kirjallisuuden kääntämiseen sekä lasten ja nuorten tiedekasvatukseen.

[SKR.FI/LOKAKUUNHAKU](https://skr.fi/lokakuunhaku)

Miten LinkedInistä saa parhaan hyödyn irti?

Akateemisen asiantuntijan on seurattava aktiivisesti monia sosiaalisen median kanavia ja keskusteluja. Elisa Kouvonen Aalto-yliopiston ura- ja rekrytointipalveluista kertoo, miten verkostoituminen LinkedInissä onnistuu.

 EEVA YLITALO

Mitä hyötyä asiantuntijalle on LinkedInistä, kannattaako sitä käyttää?

Kannattaa ehdottomasti! Moni on jo ehtinyt etsiä sinua sieltä. Profiili on hyvä olla, mutta käytön aktiivisuudesta päätät sen pohjalta, kuinka hyödyllistä se sinulle on. Toisten profiiliin sopii henkilökohtaisempi pohdinta esimerkiksi uravalinnoista, toiset toimivat tiukemmin työroolinsa kautta. Osan keskusteluista voi suunnata tarkemmin tietyllä kohderyhmälle: ”Hei tutkijat, oletteko huomanneet ...”

Linkkaria on turha lähteä ”suorittamaan”. Toiselle sopii aktiivisen keskustelijan rooli, toinen julkaisee jotain vaikkapa kerran kuukaudessa.

Miten luon uskottavan profiilin?

Kannattaa miettiä osaamisesi punaista lankaa: kuka olet, mitä haluat, mistä olet kiinnostunut. Valitse tausta- ja profiilikuva, jotka tukevat tarinaasi. LinkedInin profiili on tarkoitettu ammatilliseen käyttöön. Profiili ei ole yhtä kuin

akateeminen CV. Työhistoria on vain yksi osa profiilia, ja siitäkin voi nostaa oleellisimman tai viimeisimmän kokemuksen. Usein kiinnostavampaa on, mitä kerrot itsestäsi ja osaamisesi esittelyssä. Jos tämä kohta mietityttää, etsi alasi konkareita tai tuttuja ja katso, mitä he ovat esittelyynsä kirjoittaneet. Voit käyttää titteliäsi, mutta yhtä hyvin voit listata asiantuntimusalueitasi tai kertoa olevasi tiedehörrö, jos se sopii tarinaasi.

Mille kohderyhmälle keskustelu tulisi suunnata?

Kun tapaavat uuden henkilön, etsi hänet LinkedInistä. Näin verkostoidut myös yli oman tieteenalan. Keskustelunostoissa voi palata peruskysymyksiin siitä, mitä jo osaat ja mitä haluat vielä oppia. LinkedIn toimii oman sisällön julkaisukanavana, mutta myös verkostona, jossa toimiminen on vastavuoroista. Keräämällä LinkedIniin itselle merkityksellisen verkoston, voi omille tieteellisille julkaisuille saada nopeasti reaktioita. Yksi tapa erottautua on aktiivisuus esimerkiksi LinkedInin teemarymissä. ▲

Elisa Kouvonen

Päällikkö, alumnisuhteet ja ura- ja rekrytointipalvelut, Aalto-yliopisto

LinkedIn-profiili ei ole yhtä kuin akateeminen CV.

Yhteystiedot

PROFESSORILIITTO
– PROFESSORSFÖRBUNDET
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Puheenjohtaja
Jukka Heikkilä
jups@professori.fi
puh. 045 657 5757

Toiminnanjohtaja
Tarja Niemelä
puh. 050 340 2725

Järjestöpäällikkö
Raija Pyykkö
puh. 09 4250 7011

Työsuhteypäällikkö
Leevi Mentula
puh. 040 521 8319

Talousvastaava
Anne Lehto
puh. 09 4250 7013

Järjestösihteeri
Mia Rikala
puh. 09 4250 7012

Viestintäpäällikkö
Leena Kurkinen
puh. 050 531 5465

Liiton toimisto:
puh. 09 4250 700

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@professoriitto.fi
www.professoriitto.fi

TIETEENTEKIJÄT
– FORSKARFÖRBUNDET
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Puheenjohtaja
Tero Karjalainen

Toiminnanjohtaja
Johanna Moisio
puh. 0207 589 612

Johdon assistentti
Elisa Rantoharju
puh. 0207 589 624

Talouspäällikkö
Sanna Hoikka
puh. 0207 589 613

Erityisasiantuntija
Miia Ijäs-Idrobo
puh. 0207 589 622

Kehittämisasiantuntija
Ira Laitakari-Svård
puh. 0207 589 615

Viestintäpäällikkö
Siiri Nousiainen
puh. 0207 589 617

Viestintäsuunnittelija
Milla Talassalo
puh. 0207 589 625

Erityisasiantuntija, työmarkkinapolitiikka
Nina Hahtela
puh. 0207 589 616

Jäsenpalveluasiantuntija
Marsa Nyqvist-Hämäläinen
puh. 0207 589 614

Jäsenpalvelu ja lakiasiat
easionti.tieteentekijat.fi
Jäsenpalvelu ma–to klo 9–12
puh. 0207 589 619
Oikeudellinen neuvonta ti–ke klo 9–13,
puh. 0207 589 621

Sähköpostiosoitteet:
etunimi.sukunimi@tieteentekijat.fi
www.tieteentekijat.fi/

YLIOPISTOJEN OPETUSALAN
LIITTO YLL
– FÖRBUNDET FÖR
UNDERVISNINGSEKTERN VID
UNIVERSITETEN YLL
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Puheenjohtaja
Santeri Palviainen
puh. 040 537 6211
santeri.palviainen@oulu.fi

Järjestötoiminnan assistentti
Rosa Hawela
puh. 020 748 9552
rosa.hawela@oaj.fi

Erityisasiantuntija
Hanna Tanskanen
puh. 020 748 9621
hanna.tanskanen@oaj.fi

OAJ:n jäsenpalvelut
<https://yhteydenotto.oaj.fi/>

ACATIIMI

Päätoimittaja
Eeva Ylitalo
eeva.ylitalo@otava.fi
Ilmoita osoitteenmuutoksista omaan
liittoon.

Toimitus
Otavamedia Oy
Firdonkatu 2 T 151
00015 OTAVAMEDIA
yrytyksille.otavamedia.fi

Seuraa meitä somessa!

twitter.com/ProfLiitto

**facebook.com/
professoriitto**

twitter.com/Tieteentek

**facebook.com/
tieteentekijat**

**instagram.com/
tieteentekijat/**

**linkedin.com/company/
tieteentekijat**

twitter.com/ylltwiittaa

**facebook.com/
YLLliitto**

**instagram.com/
yliopistolaiset**

